ÁRA 1½ DINÁR

Poštarina plaćena

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam | Subotica, CSÜTÖRTÖK 1925 április 23. | 109. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8—58. .·. Szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossin-Fouchère-palota)

Budapest
I., Disztér 2

A vér uralma

Bulgáriában ujra föllángolt a forradalom. Katedrálisok dőlnek össze, bombák robbannak, sortüzek ropognak, az emberek százai fetrengenek vérben, ezreket tartóztatnak le, százakat végeznek ki egyszerü parancsra s százakat a hivatalos formaságok betartása mellett. Az élet megállt, a vér folyik.

Portugáliában ujabb forradalmat vertek le a kormánycsapatok. A forradalomban résztvett tiszteket kivégezték, a közkatonákat letartóztatták. Lisszabon uccasarkaira géppuskákat állitottak fel. Katonaság, rendőrség készenlétben. A vidéki városokból is véres összeütközések érkeznek. Az élet megállt, a vér folyik.

Az élet megállt, a vér folyik. Ez a helyzetkép a háboru szinleges befejezése utáni hetedik esztendőben. A frontokat hetedik éve már elhagyták a katonák s hetedik éve már, hogy vérzik a hinterland. Pótolni kellene a mulasztásokat, fölépiteni mindent, amit értékben, anyagban, intézményekben és illuziókban a háboru rombolt, megvetni az uj világ fundamentumait, szállást csinálni a békének, hajlékot emelni a testvériségnek s — az élet megállt s a vér folyik.

A világ közvéleményéhez, az európai civilizációhoz fordulnak azok, akik uccai harcokban konók ellenségként állnak egymással szemben, morális propaganda megindितását sürgetik az európai nyilvánosság előtt azok, akik otthon dinamittal és karóba huzással küzdenek egymás ellen. Az emberi civilizáció nem avatkozik azok küzdelmébe, akik barrikádon küzdenek egymás ellen. A jog és erkölcs nem adhat támasztékot azoknak törekvései elé, akik dinamittal robbantják fel politikai ellenfeleiket s egy század katonaság puskacsöve elé idézik a más meggyőződésen lévőket.

Az emberi civilizáció elfordul a vérontástól s egyformán itél el minden gondolatot, mely vérontásra uszit s minden tervet, mely leölt áldozatok hekatombái fölé akarja kitüzni győzelmi lobogóját. Aki fegyvert ragad, fegyver által pusztul el. Hiába szólaltatnák meg a kulturemberiség lelkiismeretét, az a hatalom, mely véres talajba épitette le uralmának fundamentumát, vérbe fog fuladni maga is. Ha futóhomokra épitik uralmukat, szilárdabb alapot választanak, mint ha véráztatta sziklákon épitkeznek. Nincs rombolóbb erő, mint az erőszak s nincs sikamlósabb talaj, mint a vérrel beáztatott föld.

Forradalom csak azokban az országokban lángol föl, ahol erőszak vetette meg az uralom alapját s ahol a tömegeket akaratuk ellenére kormányozzák. A Niagara fölött át lehet menni drótkötélen, de a vér patakja fölött nem. Nincs olyan ekvilibrista-hatalom, amelyik a szuronyok hegyén sokáig meg tudná őrizni az egyensulyt. A tömegek életében a kormányozhatatlan és befolyásolhatatlan fizikai törvények uralkodnak. Minden erőkifejtés energiát szül s minél nagyobb az erő hatása, annál nagyobb az energia is. Minél nagyobb erővel akarják a tömegeket kizárni *saját* sorsuk intézéséből, annál nagyobb erővel fog az törekedni önrendelkezési jogának megszerzésére. Ha jogtalan az elnyomás, jogtalan utakra terelődik a felszabadulás vágya is. A törvénytipró erőszakkal szemben törvénytipró módon védekeznek a tömegek is.

Minden uralomnak egyetlen biztos alapja van: a demokrácia. Az az állampolgár, aki legális uton érvényesitheti akaratát, aki — legalább meggyőződésének kijelentésével, a választói jog gyakorlásával — részt vehet az állam ügyeinek intézésében, soha nem fog földalatti terveket melengetni s forradalmi szövetségre lépni. Csak az erőszakkal elnyomott meggyőződés, csak a terrorral elfojtott vélemény, a puskatussal elnémitott szó menekül le a föld alá s *mert más ut nincs számára*, a kétségbeesés elszántságának tanácsait követi.

Forradalom és vér segitette uralomra Bulgária mai kormányzatát, forradalom és vér ingatja most meg ennek a kormányzatnak alapjait. Ha az uralom mögé nem állhatnak oda a széles néprétegek s a demokratikus követelések megvalósitásával nem ágyazzák be az uralmat a tömegek együttérző helyeslésébe s szabadon megnyilatkozó meggyőződésébe, akkor nem gondoskodnak azokról a feltételekről sem, mely minden hatalomnak megadja a biztonságot és állandóságot. Minden uralomnak egyetlen biztos alapja van: a demokrácia.

A miniszterek visszatértek Beogradba

Az első minisztertanács az ünnepek után

Beogradból jelentik: A politikai élet az ünnepi szünet után ismét kezd élénkülni. Szerdán a kormány hat tagja tért vissza Beogradba, ahova megérkezett már a képviselők nagy része is és maga *Trifkovics* Markó, a parlament elnöke is megjelent már a szkupstina elnöki hivatalában. Megindultak az előkészületek a napokban ismét összeülő parlamenti munkára és este fél nyolckor a kormány is ülést tartott, a melyen nyolc miniszter jelent meg és *Gyuricsics* Marko miniszterelnök-helyettes elnökölt. A rövid minisztertanács kizárólag a rokkant-törvény javaslatával foglalkozott, amelynek első 35 szakaszát változtatás nélkül elfogadta és tárgyalását a csütörtök délelőtt tiz órakor összeülő minisztertanácson folytatja.

Szerdán kellett volna ülést tartania a törvényhozó bizottság sajtótörvényt előkészitő bizottságának, ez az ülés azonban elmaradt és azt 25-ikére halasztották. A törvényhozó bizottság plénumát csütörtökre hivták össze és ezen az ülésen az albizottság által már elfogadott lakástörvényt fogják letárgyalni.

Az ellenzéki vezetők közül dr. *Polics* szerdán érkezett meg Beogradba, aki a demokrata-párt több vezetőjével, igy *Davidovics* Ljubával és *Kumanudi* Kosztával, továbbá *Jovánovics* Jócóval, a földmüvespárt vezérével tárgyalt. Feltünt szerdán a parlamentban *Lázics* Vojának, a földmüvespárt volt vezetőjének az alakja is, aki a választáson tudvalevőleg elvesztette mandátumát, azonban a párt főbizottságának továbbra is tagja és a parlamenti klubhelyiségben a földmüvespárti képviselőkkel tanácskozott.

Az ellenzék képviselete a párisi interparlamentáris konferencián

Kumanudi Koszta volt pénzügyminiszter szerdán felkereste *Trifkovics* Márkót, a parlament elnökét, akit arra kért, hogy a Párisban májusban összeülő interparlamentáris konferencián *a jugoszláv delegációban az ellenzék ugyanolyan számmal legyen képviselve, mint a kormánypártok*, mert ez felel meg a parlamenti erőviszonyoknak. Az ellenzék nem látná szivesen, ha a jugoszláv delegációt *Janikovics* Velizár volt közoktatásügyi miniszter vezetné, aki a mostani római kereskedelmi interparlamentáris konferencián résztvevő jugoszláv delegációnak is vezetője. Trifkovics Márkó semmiféle kötelező igéretet nem tett Kumanudinak és az ügy elintézése *Pasics* miniszterelnök visszaérkezése utánra marad.

A beogradi jogászegylet tiltakozása a sajtótörvény ellen

A beogradi jogászegylet szerdán memorandumot intézett a törvényhozó bizottsághoz, amelyben követeli, hogy a bizottság *a sajtótörvénytervezetet utasitsa vissza* és terjesszenek be uj javaslatot. A jugoszláv ujságiró-egyesület akciójának, amely a társadalmi egyesületeket a sajtótörvény elleni tiltakozásra szólitotta fel, ez az első eredménye.

A jugoszláv-görög tárgyalások

A Görögországgal folyó szövetségi tárgyalások, amelyek huzamosabb ideig szüneteltek, csütörtökön ujból megkezdődnek. Szerdán már megérkezett Beogradba *Kaklamanosz* londoni görög követ vezetésével a görög delegáció. A jugoszláv delegáció vezetője, *Boskovics* Máté szerdán tanácskozást folytatott helyettesével, *Gavrilovics* Pante athéni jugoszláv követtel és *Antics* Milán külügyminisztériumi osztályfőnökkel, aki szintén tagja a bizottságnak.

A szociáldemokrata párt főbizottsága

szerdán befejezte több nap óta folyó tanácskozásait. A pártvezetőség megállapitotta, hogy a legutóbbi politikai fordulat következtében a szociáldemokrata-párt nagyobb aktivitására lesz szükség, mert a radikálisok és a horvát parasztpárt megegyezése következtében elsimulnak a nemzetiségi ellentétek és igy a munkásság figyelme sokkal inkább osztályérdekeinek érvényesitése felé fog fordulni.

Jugoszláv politikus a bolgár eseményekről

Beogradból jelentik: A bulgáriai eseményeket politikai körökben nagy érdeklődéssel kisérik. A külügyminisztérium mára kommünikét adott ki, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a pokolgép két elhelyezője átszökött volna Jugoszláviába.

Az ellenzéki földmives-párt véleményét a bulgáriai eseményekről *Jovanovics* Jócó volt londoni követ a következőkben ismertette:

— Itt két mentalitás küzdelméről van szó. Az egyik a reváns-politika híve, a másik politikája a békeszerződések alapján áll és a délszláv népek teljes egyesülését kivánja. Hünni lehet abban, hogy végül is diadalmaskodni fog az uj generáció és néhány évtizeden belül létrejön a nagy délszláv egyesülés. Azon nem lehet csodálkozni, hogy ennek az eszmének a győzelme nem megy olyan könnyen, különösen a macedón szervezetek miatt, amelyek tudvalevőleg önállóságra igyekeznek. Az uj államalakulás, amely az egyesülésnek lenne a következménye, érdeke a nagyhatalmaknak is, mert csak ezáltal lehetne a Balkánon megszüntetni a háborus veszedelmeket. A nagyhatalmak be fogják látni, hogy teljesen jogos és természetes a délszláv népeknek azon törekvése, hogy az aegei tengerre kiutat találjanak, ami csak az egyesülés létrejöttével valósitható meg.

Százmilliós birság

egy elbocsátott vasutas ellen

Nyugdíjat várt és birságot kapott

Gálszécsi Ferenc eszteńdőkön át teljesített becsületesen vasutas szolgálatot SHS. területen. Legutóbb a bánáti Kovin-ban volt állomási előljáró, a vasuti szolgálatból azonban amikor a magyar vasutasokat tömegesen menesztették, őt is elbocsátották. Azóta Gálszécsi szaladgál, fáradozik, hogy a vasuttól nyugdíját megkaphassa. Mondani sem kell, hogy jogos igényének elismerésével nem túlságosan sietnek. A volt vasutas Adán telepedett le s ott várja ügyének elintézését.

A napokban sok pecsétes hivatalos levelet kézbesítettek Gálszécsi részére. A vasutas boldog volt, mert azt hitte, hogy végre nyugdíjügyét elintézték. Annál nagyobb volt a meglepetése, a miker a levélből azt olvasta ki, hogy az állam pénzt követel tőle, még pedig nem kevesebbet, mint *kilenczvennégy millió dinárt.*

Gálszécsi Ferencre ezt a csekélynek éppen nem mondható összeget a vámvezérigazgatóság rótta ki. A volt vasutasnak az a bűne, hogy 1921-ben mint kovini állomási előljáró egy Ausztriából érkezett vaggont, amelyet el kellett volna vámolni, kiadott vámolás nélkül a czimzettnek, egy Ausztriából Jugoszláviába költözött szerb menekültnek.

A tényállás ismeretéhez tartozik, hogy a vaggont a kovini állomáson különben sem lehetett volna elvámolni, mert Kovinban nincs vámhivatal. A vámlasztást tehát a közben eső vámhivatalok, főképp a vrsaci követte el, amely a vaggont elvámolatlanul átengedte.

Annak idején ezt a vámhatóságok jegyzőkönyvbe is vették. Gálszécsi azt hitte, hogy az ügy rendben van s már régen meg is feledkezett az egész ügyről, amikor most megérkezett a vinkovcei pénzügyigazgatóság végzése, a mely Gálszécsire kirója a 94 millós birságot, s ezenkívül bélyegilleték czimén 2,820.000 dinárt.

Gálszécsi megfelebbezné ezt a végzést, azonban a felebbezésre több mint *féimillió dinár illetéket kellene lefizetni.* Minthogy Gálszécsi egész vagyona nem teszi ki — a bélyegilletek tizezred részét, a szegény embernek nem marad egyéb hátra, mint *tíz nap alatt* — ennyi határidőt szab a vinkovcei pénzügyigazgatóság — összegyűjteni a *96,820.000 dinárt s megfizetni, mert mig* ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, nem kaphat utlevelet.

Meg lehet jósolni, hogy a szegény Gálszécsi egész életében nem fog elutazni Jugoszláviából. Nem igen van kilátás arra, hogy a közel százmilliót egyhamar megfizeti.

Az egész radikális-párt kivánja az adózási rendszer egységesitését

A vajdasági radikálisok nem inditanak közös akciót a demokratákkal

Budisin Joco képviselő nyilatkozata: Nincsenek külön vajdasági problémák

Becskerekről jelentik: *Budisin* Joco kikindai radikális képviselő tegnap Becskereken tartózkodott és megbeszéléseket folytatott *Rajics* Szvetiszláv alispánnal, majd *Beslics* Nikola főmérnökkel, a becskereki radikálispárt elnökével. Budisin képviselő a »Bácsmegyei Napló« becskereki munkatársa előtt nyilatkozott azokról a kérdésekről, amelyek a vajdasági politikában ma leginkább aktuálisak, mert legközvetlenebbül érintik a Vajdaság lakosait.

A beszélgetés kinduló pontja Grol Milán suboticai demokrata képviselőnek a »Bácsmegyei Napló« április 15-iki számában megjelent nyilatkozata volt. A demokratapárti politikus nyilatkozatában olyan akcióról tett említést, amelynek célja pártkülönbség nélkül tömöriteni a vajdasági képviselőket, hogy a kormánynál és a parlamentben kivivhassák a Vajdaság adóterheinek csökkentését. Ennek a célnak érdekében — mint Grol Milán mondotta — a vajdasági demokrata képviselők konferenciára hívják össze a Vajdaság valamennyi képviselőjét.

Kérdést intéztünk Budisin Jocohoz, vajjon érkezett-e ilyen felszólítás a vajdasági radikális képviselőkhöz és általában egy esetleges pártközi értekezlet, illetve akció tekintetében mi az álláspontjuk a vajdasági radikálisoknak?

Budisin képviselő a következőket válaszolta:

— Nem tudok arról, mintha akár a radikálispárthoz, akár a vajdasági radikális képviselőkhöz személyenként érkezett volna bármilyen közös akcióra való felszólítás a vajdasági demokratáktól, de azt hiszem, ennek a lépésnek nem is volna eredménye, mert semmi szükségét nem látom annak, hogy — akár vajdasági alapon is — közös akciót inditsunk a demokratákkal. A vajdasági radikális képviselők a radikálispárton kivül semmiféle más párttal nem szövetkeznek valamely akció meginditására. Az a bizonyos szorosabb kontaktus vagy pártbeli csoportosulás, amelyet a lapok egyszerüen »*vajdasági radikálisok*« név alatt foglalnak össze, tulajdonképen csak fikció. A radikálispárt egységes és országos szervezet, amely egyaránt dolgozni kiván az ország minden lakosa érdekében. Tisztára a dolog természetéből folyó belső technikai berendezkedés, hogy ha olyan ügyről van szó, amely csak egy bizonyos testületet érint, akkor ezt az ügyet a pártban először annak a kerületnek képviselői tárgyalják meg, mint akik legjobban ismerik a helyzetet és ők tesznek azután a párt plénumának javaslatot.

— Az adóterhek kérdése szintén országos probléma, nemcsak a Vajdaságot, hanem valamennyi uj országrészt sulyosabban érint az adó, mint a régi Szerbiát, viszont nem a vajdasági radikálisok, hanem *az egész radikálispártnak kivánsága az adózási rendszer egységesitése.*

— Ilyenformán az sem igaz — kérdeztük, — hogy a vajdasági radikális képviselők több miniszteri tárcát követelnek a kormányrekonstrukció során?

— Nem, ilyen követelésről nincs szó. Négy miniszter, — Nincsics, Stojadinovics, Trifkovics és Aleksics — képviselő a Vajdaságban. Ők épp annyira a Vajdaság miniszterei, mintha itt születtek volna és épp annyira az ország miniszterei, mint amilyen egy benszülött vajdasági lenne. Az ember a fontos, a hozzáértése, hivatottsága és nem a születési, vagy illetőségi helye. Nem azt akarom mondani, hogy mi vajdaságiak nem tartjuk fontosnak a Vajdaság érdekeit, ellenkezőleg azt hangsulyozom, hogy ezeket az érdekeket az egész radikálispárt épp ugy magáévá teszi, mint minden más országrész, vagy kerület jogos követeléseit és éppen ezért nincs szüskég arra, hogy akár a párton belül, de különösen a párton kivül, külön szervezetet létesitsenek, paktumot kössenek vagy akciót inditsanak a vajdasági radikális képviselők. Példának hozhatom erre a dohánybeváltási sérelmeket. Ez elsősorban vajdasági ügy, mégis *az egész radikális-párt interveniált a pénzügyminisztternél, hogy a pénzügyi hatóságok tartsák be a monopol-igazgatóságnak a dohánytermelőkkel kötött szerződéseit.* Az erre vonatkozó tárgyalások folyamán arra kértük a minisztert, hogy a megállapitott *beváltási árhoz meg tizenöt százalékot pótlólag számitsanak hozzá* és ezt a különbözetet utólag azoknak is fizessék ki, akik már fölvették a termelt dohányuk beváltási árát. A pénzügyminiszter ezt kilátásba is helyezte és valószinü, hogy a különbözetet rövidesen ki is fizetik.

Lakás és szerelem

Irta: Baedeker

A költőnek egy bizonyos fokig igaza van, amikor azt dalolja: »Raum ist in der kleinsten Hütte für ein glücklich liebend Paar«. A szerelmes párok, főleg ha fiatalok, elférnek a legkisebb lakásban, sőt azt hiszem, ha sor kerülne rá, megférnének a Diogénesz hordójában is, ha azt egy kicsit tágabbra szabta a kádár, mert a szerelem megszépit, megaranyoz mindent, s a kunyhót meg a hordót fantáziájának a büvös szárnyalásával palotává varázsolja. És aztán a fiatal nőnek és a fiatal férfinak, amig imádják egymást, igazán nem kell sok hely, főleg ha mind a kettő karcsu, — egy-ágyban, sőt egy-széken is elférnek, s ha szék nem lenne kéznél, egymás ölében is egészen otthonosan éreznék magukat.

De bizonyos idő mulva mégis szüknek találnák Macedóniát, azaz: kevés lenne ez a kicsi térség a derék fiataloknak, nemcsak azért, mert gyermekeik születnek s ezeknek is kell némi kis férőhely, de mert egymás ölében és egymás hegyén-hátán se érezhetik magukat boldogoknak örökké. Testüknek illata, amely kezdetben mint a Houbigant vagy Cotty legfinomabb pariőmje vonzta-csábitotta őket egymás közelének a közelébe, lassankint megszokottá, unottá, sőt — nem lehetetlen — terhessé vagy épp kellemetlenné válhat, mert könnyen jár igy az, aki valami jót állandóan élvez. S akkor valószinüleg igy fognak okoskodni: Schiller ide, Schiller oda! — jobb volna mégis egy többszobás kis nagylakás, mint ez a pici kunyhó vagy ez a szük hordó!

S most, amikor sok azelőtt tágas termekben pompázó család kénytelen bérbeadni a szobái egy részét, s amikor mások meg, nem akarván kunyhóban vagy hordóban élni, lakni és szeretni, bérbeveszik ezeket a lakrészeket, most jóformán mindenki szüken lakik. A nagy szobasorok, szellős termek és hosszu emeletek csak igen privilegizált nábobknak az életében s pazar jóllétet kisugárzó ósdi regényekben fordulnak elő. Most nagyon sok »szerető pár« kénytelen szerényen, sőt szemérmetlenül összehuzódni, és szegényesen, szüken telepedni meg az el nem rekvirált vagy bérbe nem adott kislakásban, amelyben egyedüli vigasztalásuk csak az, hogy az a boldogtalan, akinek a lakásuk egy részét átengedték, velük hasonló kellemetlenségeket szenved. A fejedelmi nagy otthonból, ahol olyan feudális módon lehetett terjeszkedni és nyujtózkodni, két vagy több kispolgári »home« lett, s egyikből a másikba áthallatszik a kéinek és kinnak minden szisszenése, a nélkülözés panaszszava, s a szükségnek és helyszükének a fájó sóhajtása.

Kérdés, hogy ezek a lakásbeteg párok e megpróbáltatásaik közepette meggyőződéssel éneklik-e a schilleri verset s hajlandók-e aláirásukkal erősiteni azt az állitását, amely szerint a legkisebb kunyhóban is megfér és boldog a szerető pár? Bár nincs olyan szerelemébresztő több mint a szük hely, nincs olyan szerelembontó se. A kis térre korlátozott szerelem csak kényszerszerelem, mely az állandó közelség és szinte folytonos testi érintkezés folytán könnyen válik kiábrándulássá, mig a külön hálószoba és egyéb ezzel az előkelő intézménnyel kapcsolatos uri kényelem nemcsak konzerválja, de növelni is tudja a szerelmes lelkek és vágyakozó testek meleg érzéseit. Szó sincs róla, *ez* a szerelem se tart ki a temetőig, de a külön hálószoba s az öltözés-vetkezés elkülönitettsége mégis alkalmatos arra, hogy a szerelmesek egyre ujabb fölfedezéseket tegyenek egymáson, s legalább nem siettetik a jóllakottságot és megunt ságot azzal, hogy a »felek« szinte »utban« vannak egymásnak. A szük lakásnak, az egyetlen-szobának kellemetlen velejárója az abszolut gőnélküliség, a brutális fesztelenség, nuditásoknak alkalmon, helyen és időn tul való céltalan feltárása, s a két szervezet minden titkának hamaros leleplezése, ami gyors illuziovesztést s az egyik vagy mindkét házastárs részéről elhüvösödést, sőt elidegenedést szülhet.

A hatóságilag megnyirbált vagy a gazdasági konjunkturák folytán kényszerüségből megosztott s igy kicsivé lett lakás bizony ellensége a szerelemnek és ellensége a jó házasságnak. Ami az első hetekben — s talán hónapokban összébb forrasztja a szerelmes ajkakat, az később szétválasztja a két embert, akik röviddel ezelőtt nem tudták elképzelni egymás nélkül az életüket. Most *egymással* nem tudják azt tovább élni, mert az állandó közelség folytán már nagyon is át- és keresztülismeri a párját mindenik. Az ügyvédnek és a biróság előtt, amikor válnak, persze nem ezt vallják mindég, de igazi oka igen sok válópörnek, amely most folyt, semmi más, mint a lakásszükség és a szük lakás. Egészséges akkor lesz a társadalom és a család — s akkor a házasságok is boldogabbak lesznek —, ha a legszegényebb munkásnak se lesz kisebb lakása két szobánál. S ha azon a pénzen, amibe a háboru került, higiénikus lakásokat épitettek volna az államok — furcsa következtetés, de van alapja! — biztosabb volna a családi élet és kevesebb volna a házassági elválás. Nem is szólva arról, hogy a bizonyos kényelmeket nyujtó lakásban szivesebben szülnének az anyák abban a jóleső tudatban, hogy 18—20 év mulva nem viszik el a fiukat ágyutölteléknek.

Visszatérve a kiinduló pontra, semmi kétség, hogy kezdetben, mikor a szerelem hőfoka igen magas és a feszitő ereje vulkanikus, kunyhókban majdnem olyan boldogok az emberek, mint a palotákban, de később, később mégis csak jobb a palotákban, vagy legalább tágas házakban, többszobás lakásokban, ahol a házasfelek időnkint legalább ugy vehetnek lélekzetet, hogy a másik nem tud róla.

A szerelemnek hely kell.

Tehát: helyet a szerelemnek!

KISEBBSÉGI ÉLET

Elbocsátott magyar vasutasok pört inditottak a cseh szlovák vasut ellen jogaik érvényesitésére. A kassai vasutállomáson szolgálatot teljesitett tisztviselők közül Gerő Alfréd vasuti főellenőrt, Pál János, Dittel János, Mocsák István, Tóth András, Szita László, Hazslinszky Ede és Varga József főtisztviselőket 1919 juliusában elbocsátották állásukból annak ellenére, hogy a fogadalmat szabályszerűen letették. Ötödik esztendeje már, hogy az elbocsátott vasuti főtisztviselők semmi fizetést nem kapnak a vasuttól. Az elbocsátás megokolása az volt, hogy az illetők megtagadták a katonai esküt letételét. Az elbocsátott vasutasok peresitették a vasut elleni követelésüket, minthogy a legfelsőbb közigazgatási biróság kimondotta, hogy az elbocsátások jogosulatlanok voltak és az abból eredő igények a biróság előtt érvényesithetők. A kassai járásbiróság megitélte a vasutasok igényét és elrendelte 1919 augusztus elsejétől az összes esedékes fizetések megfizetését. Kötelezte a vasutat egyben arra is, hogy helyezze vissza állásaikba az elbocsátott vasuti tisztviselőket. A vasut felebbezése folytán az elbocsátott vasutasok ügye a törvényszék felebbviteli tanácsa elé került, amely magáévá tette azt a jogi álláspontot, hogy az illetők a katonai eskü megtagadása miatt nem voltak elbocsáthatók s helybenhagyta az elsőfoku itéletet. Az elbocsátott vasutasok ügye most a brünni legfelső biróság elé került.

*

Az erdélyi magyar egyházak iratot intéztek a román közoktatásügyi miniszterhez és a semmitőszékhez, kifejtve, hogy az érettségi törvény a felekezeti középiskolákra nem alkalmazható.

Az egyházak ezt az álláspontjukat az alkotmánytörvényre alapitják. Az alkotmány 137-ik pontja ugyanis az ujonnan csatolt területeken a régi törvények hatályát mindaddig fentartja, amig azokat megfelelő felülvizsgálat után az alkotmánnyal összhangba nem hozzák. Eszerint tehát csak egységes kodifikálás után lehet uj intézkedéseket életbeléptetni, tehát elkülönitett egyes esetekre ötletszerűen nem. A középiskolai oktatást illetően a Magyarországtól átcsatolt területeken meghatározott rendelkezések szabályozták a középiskolai tanulmányokat befejező vizsgálatok módját. A kormányzótanács ezeket a rendelkezéseket továbbra is érvényben hagyta az egységesitésig. Éppen ezért vonják le a magyar egyházak főhatóságai azt a konzekvenciát, hogy az érettségi törvény reájuk nem vonatkozhatik. A semmitőszékhez intézett feliratban a magyar egyházak az alkotmány 103. paragrafusa értelmében annak kimondását kérik, hogy az érettségi törvény, mint az alkotmánnyal ellenkező, az egyházi főhatóságok felügyelete alatt álló iskolákra nem alkalmazható.

*

Csikország havasai között megzajdult az élet. Autók surrannak csendes havasalji falvak köves utcáin, városi urak adják egymás kezébe egyszerű portákon a kilincset. Magyar urak, román urak gyüjtik össze majd itt, majd amott a kérgestenyerű, havasi levegőn barnult székely népet, hogy kioktassák, milyen cédulával, milyen módon kell leadnia a maga voksát, hogy ezentul boldogabb lehessen, mint idáig volt. A kolozsvári *Ujság* ebből az alkalomból a következő kérdéseket veti fel:

— Most kell felvilágositani ezt a népet, egy választási kampány tizenkettedik órájában? Most kell értésére adni, hogy magyar párt is van a világon? Most kell megtudnia, hogy csendőrrel, finánccal, szolgabiróval, jegyzővel folytatott állandó és egyenlőtlen harcában nem áll egyedül, mert van a magyarságnak egy közössége, amely tömegerejének és értékeinek teljes sulyát tudja harcbadobni mindenütt és mindig, valahányszor a népközösség tagjai rászorultak? A megfélemlitett, léptennyomon megszarolt, alázatossá, sőt szervilissé görnyedt nép ámulva néz a magyarpárti urak autói után. Hát vannak? És megvakarja a fejét: Igen, vannak és csakugy megjelennek, mint régen, amikor a voksunk kellett. De mikor arról van *csak* szó, hogy közbirtokosságunkat *elreformálják*, mikor arról, hogy legelőinket megvédelmezzük: nem szaladgálnak itt az autók. Nem jönnek közénk, hogy a mi kétségbeesésünknek hangot adjanak, amelyet megtizezerszereznének a mi elfojtott, árva hangunkkal, hogy verjék vissza a havasok vén Czohárdtól a Mogyorós-tetőig. Pedig ebből ismernők meg egymást s ha jön a választás napja, nem kellene minket külön-külön felvilágositani. Diktálná a mi szivünk hangos feldobbanása, hogy kire szavazzunk, ha odaátról aranyhegyeket igérnek is.

Ujból megjelent a Slobodni Dom

Felelős szerkesztő: Radics Pavle — A horvát parasztpárt megfejelt jelszavai

Zagrebből jelentik: A Radics-párt hivatalos lapja, a *Slobodni Dom*, a melynek megjelenését a rendőrség az obznana alapján több hónapon át megtiltotta, szerdán ismét megjelent. A lap ujbóli megjelenését *Radics* Pavle és *Bedekovics* zagrebi rendőrfőnök között hosszabb tanácskozás előzte meg, amelynek eredményeképpen a *Slobodni Dom* lapfején néhány változtatást eszközöltek. Felelős szerkesztőként *Radics* Pavle jegyzi a lapot, kiadó: a »Szláv könyvkereskedés«, amely Radics István tulajdona. A lap tetején megszokott jelszó: »A köztársaság az egész világ büszkesége« helyébe ez a jelszó került: »Az egész kulturvilág a népszuverénitásért.« »A horvát köztársasági parasztpárt közlönye« elnevezést »A horvát parasztpolitika közlönye« helyettesiti.

Az uj *Slobodni Dom* első száma az amerikai *Courrent Historic* cimü lap cikkét veszi át a balkáni államok politikai helyzetéről, továbbá *Petrovics* Nasztáz ismeretes cikkét a Davidovics-kormány és a Radics-párt megegyezéséről, végül a zagrebi törvényszéknek dr. *Macsek* és társai ügyében hozott határozatát. Ezt követi *Radics* T. Iván cikke, amely a horvát parasztpárt mostani politikáját fejtegeti és megállapitja, hogy a párt *nem a formális köztársaságért, hanem az ország valamennyi polgárának szociális és politikai egyenjogusságáért harcol.*

A politikai jegyzetek között válaszolnak a beogradi *Szamouprava* egyik cikkére, amely a horvát parasztpártot felszólitotta, hogy hagyjon fel a panaszokkal. A *Slobodni Dom* erre vonatkozólag a következőket irja:

— A horvát parasztpárt is azon van, hogy ne bocsáttkozzon rekriminációkba, de ehhez szükséges, hogy szünjön meg az a botrány, hogy egy népet átadnak azoknak a botozóknak kénye-kedvére, akik mandátumaik felét lopott golyóknak köszönhetik. A horvát parasztpártra érvényes az az elv, hogy minden politikai nyilatkozata egy politikai cselekedet.

Bolgár ellenkormány alakult

Katonai diktatura vette át a hatalmat a Cankov-kormánytó' Boris királyt internálták a palotájában — A király Romániába akar menekülni

A szobranje jóváhagyta az ostromállapot elrendelését

Szófiából jelentik: A merényletek következtében támadt anarchikus állapot egyre fokozódik. A kormány már nem ura a helyzetnek, *a hatalom mindinkább a hadsereg kezébe megy át.* A hadsereg főparancsnoka, *Lazarov* tábornok, *diktátori hatalommal uralkodik az országban* és *Cankov* miniszterelnök — sőt a király — csak báb a mindenható tábornok kezében. Lazarov elrendelte, hogy *Boris király nem hagyhatja el palotáját és nem fogadhat senkit kihallgatáson.* A királyi palotát erős katonai őrséggel vették körül és az uralkodót hermetikusan elzárták a világtól. Ennek az intézkedésnek az a magyarázata, hogy a király a merényletek következtében megrendült lelkiállapotában olyan tervekkel foglalkozott, hogy *menesztí a Cankov-kormányt* és koaliciós kormányt alakit a mérsékelt jobb- és baloldali pártokból. A Cankov-kormány és a reakciós tisztek természetesen hallani sem akarnak ilyen megoldásról, amely az ország békéjét az ő hatalmuk *megdöldése árán* biztositaná és ennek megakadályozására *Boris király detronizálásától sem riadnának vissza.*

A fiatal király, akinek életét immár *nemcsak a forradalmi pártok részéről fenyegeti veszély*, szeretne külföldre menekülni. Bizalmas emberek révén értesitést küldött a román udvarhoz, hogy *hivják meg Bukarestbe látogatóba:* azt reméli ugyanis, hogy a katonai diktatura sem teheti meg, hogy egy ilyen meghivást visszautasitson. Mint a bukaresti *Lupta* jelenti, a román király a bulgáriai események következtében *párisi utazását elhalasztotta.* A sinajai királyi kastélyban nagy előkészületeket tesznek vendégek fogadására. A román király, a lap szerint, már meg is hivta Boris bolgár királyt, hogy a további eseményeket Sinajában biztonságban várja be.

Ellenkormány alakult Várnában

A forradalmárok Várnában ellenkormányt alakitottak, amelynek miniszterelnöke *Rustow* parasztpárti képviselő. Az ellenkormány Szófiában és az ország nagyobb városaiban röpcédulák utján adta tudtul megalakulását, *kiadott manifesztumában* pedig bejelenti a harcot a Cankov-kormány ellen. Az ellenkormány kapcsolatba jutott a bolgár emigránscsoporttal, amelyek *parasztelemekből álló katonai alakulatok felett is rendelkeznek.*

A terror

A Cankov-kormány a katonai diktaturával vállvetve *tűzzel-vassal igyekszik elnyomni minden ellenzéki megmozdulást.* A terror leirhatatlan. A bolgár városokban a lakosság személyes szabadsága csaknem teljesen megszünt, az üzletek zárva vannak, az utcák néptelenek, ugy, hogy minden teljesen kihalnak látszik. A rendőrfőnökségen a csendőrök és a milicia katonái tiz-tizenötös csoportokban állandóan viszik le a foglyokat, köztük nőket is a pincékbe. A letartóztatott emberek szánalmas látványt nyujtanak, pontos számukat megállapitani nem lehetett, mert annyi bizonyos, hogy Bulgáriában ma mindenkit letartóztatnak, akit kommunistasággal vádolnak. Az amerikai és az angol követ közbeléptek a bolgár hatóságoknál abban az irányban, hogy bánjanak emberségesen a foglyokkal és állitsák őket mielőbb rendes biróság elé. Olyan hirek terjedtek el ugyanis, hogy a letartóztatott embereket kiviszik Szófia környékére és ott »rövid uton« intézik el, vagyis agyonlövik őket. A hatóságok természetesen mindent megigértek, de az *egyéni akciók* változatlanul folynak tovább.

A szobranje jóváhagyta az ostromállapotot

Ebben az atmoszférában hivta össze a kormány a szobraniét abból a célból, hogy *a két nappal ezelőtt kihirdetett ostromállapot jóváhagyását megszavaztassa.* A nemzetgyülés külső képe teljesen magán viselte a katonai diktatura képét. A parlamentet *katonaság vette körül, ágyukkal és géppiegyverekkel, a karzatokat is rendőrök és a milicia tagjai töltötték meg.* Polgári hallgatóságot nem engedtek be, csak *a diplomaták páholyában foglalt helyet az S. H. S. királyság diplomáciai képviselője, Rakics szófiai jugoszláv követ egyesegyedül.*

A szobranje tagjai közül százhetvennyolcan jelentek meg, a kommunista képviselők természetesen távolmaradtak, ellenben *a szociáldemokraták, főként pedig a forradalmi parasztszövetség hivei nagy számban jelentek meg.* Az ellenzéki képviselők — érthető módon — passziv magatartást tanusitottak az ülésen és némán nézték végig a kormány bevonulását.

Az elnök rövid beszéde után Cankov miniszterelnök szólalt fel és *az asztalt csapkodva* a szobranje jóváhagyását kérte a kormány intézkedéseihez.

— Szégyelem magam, — mondotta ezután — hogy akadt bolgár ember, aki ilyesmit elkövetett, hogy akadt bolgár ember, aki Bulgária ellenségeinek szolgálatába állott. Száznegyven ember, férfi, asszony és gyermek esett ennek a hitvány merényletnek áldozatul. A gondviselés különös szerencséje azonban, hogy magát Bulgáriát sikerült megmenteni. A pokolgépes merénylet következtében *tizennégy tábornok vesztette életét*, akiket a háboru alatt az ellenséges golyók megkiméltek.

A miniszterelnök szavaira a képviselők felemelkedtek helyükről és percekig ünnepelték a halott tábornokokat. Cankov ezután részletesen leirta a merénylet lefolyását, majd igy folytatta:

— Amikor vérbeborulva elhagytam a templomot, megpillantottam Vlkov tábornokot. Akkor örültem, hogy *legalább a hadsereg megmenekült.* Harminc év óta Bulgária ellenségei az ország elnusztitásán dolgoznak. Most pedig elvetemült bolgár emberek nyujtottak segédkezet nekik. Válaszunk erre csak az lehet, hogy most *két hónapig Bulgáriának ne legyen más pártja, csak Bulgária megmentésének pártja.* Ma a hadseregé a szó. Ellenségeink megölhetnek bennünket, de Bulgáriát nem.

A miniszterelnök után *Rusew* belügyminiszter számolt be a hatóságok nyomozásáról, majd *Malinov*, a liberális ellenzék és *Vasilov*, a kormánypárt nevében követelte az ostromállapot fentartását. *Sakadov* szocialista szónok kijelentette, hogy noha pártja általában ellenzi az ostromállapotot, ezuttal *a kormány mellett fog szavazni.* A parasztszövetség vezére szintén bejelentette, hogy pártja *az ostromállapot törvényesitése mellett foglal állást.*

Végül a szobranje a kormány által életbeléptetett összes rendszabályokat tudomásul vette és törvényesitette.

CIRKUSZ

Az előzékenység netovábbja

A lord hátradőlt a kényelmes bőrfotelben és igy szólt barátaihoz, akik feszült figyelemmel lesték szavait:

— Nem tudom, észrevettétek-e már, hogy manapság minden tehetségtelen elbeszélő azzal kezdi történetét, hogy a lord hátradőlt a kényelmes bőrfotelben és igy szólt barátaihoz, akik feszült figyelemmel lesték szavait?

— Hogyne, — válaszolta a százhusz centiméter magas nagyherceg — de ugy vélem, ehhez teljes joguk van.

— Majd te nem adsz nekik igazat, — csóválta fejét a lord — hiszen rólad már a *Morning Post* is megirta kiküldött haparandai tudósitója jelentése alapján, hogy olyan puha szived van, hogy még egy maszületett novellistának sem tudnál véteni.

Csuzmik, a billiárd-világbajnok, bólintott.

— Valóban, — mondotta — véleményem szerint a nagyherceg a világ legelőzékenyebb embere.

— Apropónem előzékenység, — vágott közbe a klub diszelnöke, a számüzött gorgonzolai csodarabbi — tudok egy nagyszerü történetet az előzékenység netovábbjáról.

— *Én is,* — *jelentkezett a billiárd-matador.*

— Én is, — mondta a lord.

— Sőt, ha megengeditek, én is, — szólt a nagyherceg szerényen.

A lord erre leoldotta nadrágsziját és megkötötte vele a fogadást arra, hogy *melyikük fog az emberi* társadalomban, sajnos, mindinkább kivesőfélben levő előzékenységnek legfölemelőbb és legmeglepőbb példájáról beszámolni.

— Engem illet a szó, — jelentette ki azután előzékenyen.

Dohányosok, ha éjjel találkoznak

— A lord elbeszélése —

— Harmine évvel ezelőtt, — fogott bele történetébe — amikor még kezdő lord voltam, egy bübájos nyári éjszakán a londoni Hyde-parkban sétálgattam. Éjjél táján rágyujtottam egy cigarettára . . . illetőleg csak rágyujtottam volna ha lett volna gyufám. A cigaretta szomorúan és határozott undorral lógott szájam szögletében és én elindultam keresni valakit, akitől tüzet kérjek. Sehol egy teremtett lélek. Átvágtam a Concordia-téren, befordultam a Bowie-streetre, azután jobbra mentem és végül dühbe jöttem. Rettenetesen hiányzott a dohányzás . . . és sehol senki. Elkeseredve fordultam vissza, amikor csaknem belémütközött egy tömzsi, esernyős emberke, aki ugyancsak szedte lábait, hogy utólérje az utolsó villamost, a tizenkétórást, mely a tér másik oldalán lévő végállomásról indult. Rohant a kis gnóm és közben vidáman szortyogott szájában kurta fapipája. Ez az én emberem, gondoltam egészen felvillanyozva és minden habozás nélkül, az igazi dohányos természetes önzésével, már meg is állitottam: »Kérek egy kis tüzet!«

— Remélem, kapott röptében egy pofont? — kérdezte Csuzmik.

— Nem, — mosolygott a lord — ez épp a szép a dologban. Az illető bánatos pillantást vetett a kocsira, amely az orra előtt robogott el, azután kiverte a hamut pipájából és odanyujtotta nekem, hogy gyujtsak rá.

A nagylelkü szerelmes

— A billiárd-világbajnok elbeszélése —

— Valóban szép történet volt, — vette át a szót a billiárd-világbajnok — de én talán még különb példáját tudom az előzékenységnek. Husz évvel ezelőtt szerelmes voltam egy feltünően bübájos missbe, akit kevéssel azelőtt jegyzett el egy őrnagy. A miss ennek ellenére viszontszerette völegényét, ami engem természetesen kimondhatatlanul boldogtalanná tett. Éjszakáken keresztül nem aludtam, agyon akartam lőni magam, sőt a legegyszerübb keresztduplákat is elhibáztam bánatomban. Láttam, hogy ez tovább igy nem mehet. Hosszas töprengés után elhatároztam, beszélek a völegénnyel, rábirom arra, hogy lépjen vissza és engedje át nekem a miss kezét.

— No és átengedte? — kérdezte csodálkozva és hitetlenül a nagyherceg.

— Uraim, — mondotta emelt hangon az elbeszélő — ez az őrnagy volt a világ legelőzékenyebb, legnagylelkübb, legáldozatrakészebb embere. *Nem engedte át . . .*

Öngyilkosság előtt

— A nagyherceg elbeszélése —

— Ez mind igen csinos, — mondta a nagyherceg — de a következő történetet hallgassátok meg. Tiz évvel ezelőtt egyszerü, de izléses inkognitómban utazgattam a legsötétebb Spanyolországban. Egyizben másodmagammal ültem egy elsőosztályu fülkében, amikor utitársam váratlanul revolvert vett elő és a fegyver csövét homlokához illesztette. Ijedten ugrottam fel helyemről, mire ő zavart mosollyal igy szólt: »Bocsánat, erre nem is gondoltam, uraságod esetleg nem szereti a füstöt.« Letette a fegyvert, kinyitotta a kupé ablakát és szó nélkül főbelőtte magát. Utolsó mozdulatával *kihajitotta a füstölgő revolvert az ablakon.*

Befejezetlen történet

— Az elnök elbeszélése —

— Elbeszélése könnyet csalt szemembe, — jegyezte meg a számüzött, aki nem tudott négy szót ugy elmondani, hogy a »csalt« ne lett volna közöttük — de az előzékenység netovábbja mégis csak az volt, amikor . . . Különben gyerünk szépen sorjába, töviről-hegyire, szegről-végre. Hát az ugy esett, hogy amikor el akartam utazni Nikaraguába és a gorgonzolai városházán mindössze hat hónapig tartó szaladgálás után kiállitották az utlevelemet . . .

A lord felállt a kényelmes bőrfotelből.

— Ősz ember, maga megint hazudik, — szólt rá a számüzöttre hidegen.

— Nem tud erről leszokni, — tette hozzá a billiárd-bajnok undorral.

— Velünk akarja ezt elhitetni? — mondta a nagyherceg kedvesen, — de azért megnyerte a versenyt. Hat hónap alatt egy utlevél, ez igazán az előzékenység netovábbja.

Azután szótöbbséggel kigolyózták az elnököt.

dió

Nagyarányu mozgalom indul

a szuboticai jogi fakultás áthelyezése ellen

A fakultás tanári karának határozata — Nyilvános értekezlet és tiltakozó közgyülés — A vajdasági gimnáziumok igazgatói is részt vesznek a szuboticai tiltakozó gyülésen

A szuboticai jogi fakultás Szarajevóba való áthelyezésének terve komolyá vált. Az áthelyezés valódi oka, — a mint azt jólértesült helyről megtudtuk, — az, hogy a kormány kárpótolni akarja Szarajevót azért, mert Szarajevó megszünt kormányzósági székhely lenni.

A főiskola áthelyezése ügyében átirat érkezett a szuboticai jogi fakultáshoz *Gavrilovics* Bogdán, a beogradi egyetem prorektorától, aki titkára az egyetemi *törvény kidolgozásával megbizott* bizottságnak. Az átiratban *Gavrilovics* prorektor arra kéri *Atyimovics* Miodrág dr. dékánt, hogy közölje a szuboticai jogi fakultás tanári karának álláspontját a fakultás áthelyezésének kérdésében, mert a tanári kar véleményét a törvényjavaslat indokolásához akarják csatolni és a közoktatásügyi miniszter elé akarják terjeszteni.

A prorektor átiratának megérkezése után a jogi fakultás tanári kara konferenciát tartott, amelyen megállapodtak az átiratra adandó válasz szövegében.

Értesülésünk szerint a tanári kar válaszában kijelenti, hogy a fakultás áthelyezésének kérdésében nem kiván nyilatkozatot tenni, mert a tanári kar nem tartja opportunusnak ebben a kérdésben a nyilatkozattételt. Ha a tanári kar az áthelyezés mellett nyilatkoznék és a főiskola tovább is Szuboticán maradna, akkor Szubotica város neheztelését hivná ki, ha viszont Szubotica mellett foglalna állást és a főiskolát mégis Szarajevóba helyeznék, akkor Szarajevó város érzékenységét sértenék meg.

Ezután közli a tanári kar válaszában, hogy a főiskola áthelyezése esetében a fakultás három rendes tanára, *Atyimovics* Miodrag, *Markovics* Cseda és *Ivics* Alexa dr. rendelkezési állományba való helyezésüket kérnék.

A város tiltakozása

A *Bácsmegyei Napló* megirta, hogy *Gyorgyevics* Dragoszláv főispán április 24-re, péntek délelőtt 11 órára rendkivüli közgyülést hivott össze tiltakozni a fakultás áthelyezésének terve ellen. A közgyülést megelőzően, pénteken délelőtt 10 órára értekezletet hivott össze a főispán, hogy ezzel alkalmat nyujtson a város társadalma minden rétegének, hogy állást foglaljon Szubotica egyetlen főiskolájának áthelyezése ellen. Mint értesülünk, erre az értekezletre Szuboticára érkezik a Srpska Matica elnöke *Vrhovac* Radivoj és titkára, *Maletin* Markó dr. Szuboticára jönnek továbbá a vajdasági gimnáziumok igazgatói. A nyilvános értekezlet — amelyet a közgyülési teremben fognak megtartani, — 11 órakor átalakul a törvényhatósági bizottság rendkivüli közgyülésévé.

A közgyülés elé határozati javaslatot fognak terjeszteni, amelyben fel fogják sorakoztatni azokat az érveket, amelyek a főiskolának Szubotica városban való meghagyása mellett szólnak. A főiskolát 1920. évben nyitották meg és azóta 260 hallgató végezte el az iskolát.

A szuboticai fakultásnak országszerte kitünő hire van és az innen kikerülő jogászok képzettségét felülhelyezik a beogradi jogi fakultást végzett hallgatókénál. Nincs rá példa, hogy egy várostól minden különösebb ok nélkül elvettek volna egy ott kifogástalanul működő főiskolát. A Vajdaságnak, — amely az egész ország adóterhének a felét viseli, — egyetlen főiskolája van és ezt is el akarják vinni, holott a Vajdaság pénzén tartják el a ljubljanai, zagrebi és beogradi egyetemet. Ljubljanában öt fakultásos egyetem van és Szuboticáról ezt az egy fakultást is el akarják vinni, holott Szubotica sokkal nagyobb város, mint Ljubljana.

A szuboticai jogi fakultásnak jelenleg 239 hallgatója van, a skopljei fakultásnak pedig 69.

A szuboticai radikálispárt küldöttsége, — amely a párt nevében fog tiltakozni a fakultás áthelyezése ellen, — elhalasztotta utazását csütörtökre, mert azok a miniszterek, akiket fel akar keresni, csak csütörtökön lesznek Beogradban.

Szalay Mátyás meghalt

Szerdán délután Suboticán meghalt *Szalay* Mátyás, Subotica város évtizedeken át volt főkapitánya.

Szalay Mátyás egyénisége hozzánőtt és hozzátartozott a régi Szabadkához. Mint fiatal ügyvédjelölt a mult század nyolcvanas éveiben került Szabadkára s lépett a város szolgálatába. Csakhamar városi tanácsos lett, majd *Kállay* Albert főispán kinevezte a megüresedett főkapitányi állásra s 1917 végéig töltötte be ezt a diszes és felelősségteljes pozíciót, amikor nyugdijazását kérte.

Ha majd egyszer megirják Subotica kulturhistóriáját, akkor lehet igazában megérteni a kort, amelyben a közrend fenntartása Szalay Mátyásra hárult. Suboticát a „bor, bicska és bot városá"-nak nevezték a mult század 80-as és 90-es éveiben s a suboticaiak büszkék voltak erre az elnevezésre, igyekeztek megfelelni a névnek. Hetedhét országra szóló duhajkodások, politikai verekedések és társadalmi harcok szinhelye volt a város, amelyben Szalay Mátyásnak 40—50 rendőrrel kellett a rendet fenntartani. Az ő igyekezetének és ambiciójának oroszlánrésze volt abban, hogy sikerült a közrendet megvédelmezni.

Tisztakezü tisztviselő volt, aki azon igyekezett, hogy a rendőrségtől is távoltartsa a korrupciót, s igyekezett a rendőri szolgálat nivóját nagyvárosiassá emelni.

Nem adatott meg számára a gondtalan, derüs öregkor. Nyugdijba menetele óta kinzó betegség gyötörte s az utóbbi években sulyos anyagi gondokkal kellett küzdenie. Néhány dinárnyi nyugdija alig volt elég arra, hogy a legszükségesebb életszükségleteit fedezze. A betegséget, szegénységet férfias büszkeséggel türte. Husvét hétfőjén az uccán rosszul lett s összeesett. Hazaszállitották Árpád-uccai lakására, de rokonainak gondos ápolása, barátainak szeretete nem volt képes a 66 esztendős férfi életét meghosszabbitani, a betegágyat nem hagyta már el, szerdán délután kiszenvedett.

Halála mély részvétet keltett az egész városban, mert főkapitányi müködésében sok barátot szerzett, különösen a szegényebb néposztályban, amelynek bajos dolgaiban tanácsadó, vigasztaló barátja volt.

Temetése iránt itt élő rokonsága intézkedik.

Borzalmas családirtás

Tőrrel és tüzzel kiirtotta családját, elhamvasztotta birtokát egy német földbirtokos

Hamburgból jelentik: Limburg tartományban a birkenhofi birtokon méreteiben is rettentő tragédia történt. A birtok bérlője, Max *Neumann*, aki Berlinből került oda, elküldte az egész személyzetét a birtokról, azután kiment a legelőre és itt öt értékes lovat leszurt. Azután bement az istállóba és először husz nagyértékü paripát, továbbá öt hizott sertést és több más állatot revolverrel agyonlőtt.

Ezután bement a lakásba, egyenesen a hálószobába, agyonlőtte feleségét és 70 esztendős anyósát, majd fogott egy hatalmas üveg benzolt, leöntötte vele az épületet és felgyujtotta. Önmagát is agyonlőtte ezután, ugy, hogy az égő épületből csak holttestét tehetett kihozni. A két női holttest az épület magas földszintjének beomlásakor a romok közé esett. Az épület teljesen izolálva van, ugyhogy a tüz ezért tovább nem terjedhetett.

Azt hiszik, hogy Neumannt pénzügyi összeomlása birta kétségbeesett tettére. Arról is beszélnek, hogy a birtok tulajdonosának nagy kárt akart okozni és ezért vitte végbe szörnyü tettét.

A kisebbségi nyelv joga a postai bélyegzőkön

Egy szlovenszkói magyar képviselő interpellációja

Prágából jelentik: Körmendy-Ékes Lajos dr. képviselő interpellációt intézett a postaügyi miniszterhez a nemzeti kisebbségek sérelméről a postai bélyegzőlenyomatoknál. Az interpelláció a következő szavakkal kezdődik:

— A kormányon levő urak nem szeretik, ha az ellenzék képviselői azt állitják, hogy Szlovenszkón nem bánnak ugy az emberekkel, mint pl. a történelmi országokban. Nem szeretik, ha kénytelenek vagyunk minden alkalmat felhasználni arra, hogy a müvelt világnak bebizonyitsuk, hogy „a Minta Svájcban" vannak első-, másod- és harmadrendü állampolgárok. Nem egyszer hallani kifakadásokat, hogy pl. a cseh nemzet a német néptől mennyire el volt nyomva. Ebből a régi világból mellékelek interpellációmhoz postabélyegző lenyomatokat.

A továbbiakban az interpelláció mellékleteit alkotó régi, harminc-negyven éves bélyegzőlenyomatokhoz füz megjegyzéseket az interpelláló s fölemliti, hogy az osztrák postaügyi minisztérium szintiszta német városokban is cseh-német nyelvü bélyegzőt használt. Körmendy-Ékes dr. végül azt kérdezi a miniszertől, hogy mikor hajlandó a magyar többségü községeket oly jogokban részesiteni, mint amilyet a cseh községek élveztek az osztrák uralom alatt, hajlandó-e oly községek postai bélyegzőjén a magyar, illetve a német nevet is alkalmazni ott, ahol a magyar, illetve német kisebbség a 20 százalékot meghaladja?

Az elbocsátott tisztviselők sorsa

Hir szerint az államtanács visszahelyezte őket állásukba

A szuboticai városházán nagy meglepetést keltett az a Beogradból származó hir, hogy az államtanács olyképen döntött a legutóbb felmentett városi tisztviselők ügyében, hogy az elbocsájtott tisztviselőket vissza kell helyezni állásukba.

A választásokat megelőző és az azt követő időben ugyanis a belügyminiszterium állásuktól felmentette *Jankács* Matej jegyzőt, *Letovácz* Dezső adótisztet, *Sárcsevics* Nikola adóhivatalnokot, dr. *Orcsics* Lázár főjegyzőt, *Létmányi* Miklós pénztárnokot, *Szárics* Tamás számtisztet, *Mukics* Aladár állatorvost, *Piukovics* Jakab jegyzőt, *Ifkovics-Ivandékics* Lázár, *Mázics* András és *Mamuszics* György rendőrkapitányokat, akik a miniszterium elbocsájtó végzése ellen az államtanácshoz, a nyugdijaztatás ügyében hozott tanácsi elutasitó határozat ellen pedig a város kiszélesitett tanácsához felebbeztek. A kiszélesitett tanács a legutóbbi ülésén foglalkozott az elbocsájtott tisztviselők felebbezésével és ugy az állásukba való visszahelyezés, mint a nyugdijazás iránti kérésüket elutasitotta. És ezért keltett nagy feltünést az államtanács döntéséről érkezett hir.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa kérdést intézett *Rajcsics* Sándor helyettespolgármesterhez, aki *Malagurszki* Albe polgármester távolléte alatt a polgármesteri teendoket végzi, hogy megfelel-e a valóságnak az államtanács döntéséről elterjedt hir és hogy a tanács erre vonatkozóan kapott-e már értesitést. Rajcsics alpolgármester kijelentette, hogy hivatalosan még értesités nem érkezett. Elmondotta még a helyettes-polgármester, hogy még néhány héttel azelőtt már voltak ilyen hirek forgalomban, amelyek valótlansága csak akkor derült ki, amikor a tanács érdeklődött Beogradban.

— Nincs kizárva — mondotta a helyettes-polgármester, — hogy az ujabban elterjedt hirek is alapnélküliek. Amennyiben azonban mégis történt az államtanács részéről ilyen értelmü határozat, ugy annak kiszámithatatlan következményei lehetnek, mert mint elvi döntés nem csak Szuboticára, hanem az egész ország területére vonatkozik és azzal a következménnyel járna, hogy vagy az elbocsájtottakat, vagy pedig a helyükbe kinevezett tisztviselőket kellene nyugdijazni. Szubotica városnak ez a döntése sulyos megterhelést jelentene, mert ez esetben az állásukba visszahelyezett tisztviselőknek visszamenőleg is folyósitani kell fizetésüket.

A városi tanács egyébként hivatalos uton fog érdeklődni az iránt, hogy az államtanács valóban döntött-e az elbocsájtott tisztviselők ügyében.

Az amerikai sajtó Hindenburg ellen

„A német elnökválasztásnak a külföldet is ki kell elégitenie"

Newyorkból jelentik: A sajtó ismét élénken foglalkozik a német választásokkal. A *Newyork Times* többek között a következőket irja: »*Hindenburg megválasztását a külföld ugy tekintené, hogy ez az első sikeres támadás a német köztársaság ellen.*« Későbbi feitegetései során azt irja a newyorki lap, hogy a nemzetek általában azt tartják, hogy kivülállók ne avatkozzanak bele egy állam belügyeibe, mégis kétségtelen dolog, hogy *Németország talpraállításához szükséges az azelőtti ellenségek jóakarata és elnézése.* A külföldi kölcsönök fontosabbak Németországnak, mint az az elégtétel, a melyben elnöke megválasztásával részesül. Ez a megelégedés tulajdonképpen nem ér többet, mint egy gesztus.

A *Newyork Tribune* hasonló hangnemben ir. Megállapitja ez a lap is, hogy *a német választásnak a külföldet is ki kell elégitenie. Dawes* egész tervezetének össze kell omolnia, hogyha az ahhoz füzött igéreteket meggyöngiti, vagy megsemmisiti egy férfinak a megválasztása, kinek olyan a multja, mint Hindenburgé.

Hannoveri jelentés szerint a jobboldali blokk kedden este tüntető felvonulást rendezett *Hindenburg* tiszteletére. Hindenburg megjelent lakásának erkélyén és néhány szóval köszönetet mondva az ünneplésért, a következőket mondotta:

— Az elnökválasztási küzdelem befejezéséhez közeledik. Hálásan köszönöm önöknek jóleső ragaszkodásukat. *Ha megválasztanak, akkor ugyanugy, mint életemben már többször, becsületesen teljesiteni fogom kötelességemet,* ha azonban nem választanának meg, *akkor is arra fogok törekedni, hogy a német egységet megteremtsem* és ehhez kérem a német nép osztatlan támogatását.

Kulturharc föllángolásától tart a zagrebi püspöki konferencia

A zagrebi püspöki konferencia tiltakozása Pribicsevics sérelmes iskolarendelete ellen — A püspöki kar a kötelező vallásoktatásért

Zagrebből jelentik: A jugoszláviai katholikus püspöki kar Zagrebben konferenciát tartott. A konferencia dr. *Bauer* Ante zagrebi érsek elnökletével, *Jeglics* ljubljanai, *Gárics* banjalukai, *Aksamovics* djakovói püspök és *Budanovics* szuboticai apostoli adminisztrátor részvételével négy napon át tárgyalt a jugoszláviai katholikus egyház aktuális problémáiról.

Megvitatták többek között *Pribicsevics* közoktatásügyi miniszter januárban kelt rendeletét is, amely a kulturális, humánus és vallási szervezeteket részben betiltja, részben a közoktatásügyi hatóságok felügyelete alá helyezi. A konferencia a rendelet miatt, amelyet alkotmányellenesnek és a katholikus hivők vallási érzületére sértőnek minősit, határozatilag tiltakozását fejezte ki. A határozatot megküldik a minisztertanácsnak és a vallásügyi miniszternek. A püspöki kar különösen hangsulyozza azt az álláspontját, hogy a közoktatásügyi miniszter rendelete a katholikus egyház autonóm jogaiba nyul bele és ez egy kulturharc fellángolását eredményezheti.

A konferencia ezenkivül állást foglalt a katholikus papságnak és a szerzeteseknek üldöztetése ellen s különösen a banjalukai, szombori és palánkai esetekre hivatkozva, tiltakozó jegyzéket küldött a vallásügyi miniszteriumhoz. A tiltakozó jegyzékben állást foglal a püspöki kar egyházi épületeknek és más javaknak állami hatóságok részéről való jogtalan igénybevétele ellen is.

A vallásügyi minisztérium márciusban rendeletet adott ki, amely a tartományi kormányok felosztása kapcsán meghatározza, hogy mely vallási ügyek tartoznak ezentul a főispán és melyek a vallásügyi minisztérium hatáskörébe. A konferencia kimondta, hogy a vallásügyek intézésének az egyház és állam között való felosztását csak a pápával kötött konkordátum szabhatja meg. Elhatározta tehát, hogy illetékes helyen meg fogja sürgetni a konkordátum megkötését és a pápának május 30-án, a jugoszláv zarándokok audienciája alkalmával átadandó hódoló feliratba fel fogják venni az erre vonatkozó kérelmeket is.

Tiltakozott a gyülés továbbá a vallásügyi miniszter ama rendelete ellen is, amely a Vajdaságban az állam és egyház között támadó vagyonjogi vitákban a központi Iskolabizottságot nevezi ki döntő fórumnak.

Végül elhatározták, hogy a püspöki kar köriratban felszólitja a katholikus közönséget, hivja fel a képviselőket, hogy az elemi oktatásról szóló törvényt a katholikus választók akarata szerint alkosság meg. A püspöki kar követeli az egyház kizárólagos vallásoktatási jogának külön törvényben való biztositását, továbbá az alkotmány 16. szakasza alapján a kötelező vallásoktatás kimondását és azt a jogot, hogy a katholikus egyház alapithasson autonom felekezeti iskolákat.

A konferencia végeztével táviratot küldtek a minisztertanácsnak, amelyben a papság fizetésrendezésének elintézését kérik.

Az uj novisadi főkapitány szerdán foglalta el hivatalát

Mihajldzsics Sztanoje főkapitány nyilatkozata

Mihajldzsics Sztanoje, az ujonnan kinevezett noviszádi rendőrfőkapitány szerdán délelőtt tiz órakor tette le a városi tanács kezébe a hivatali esküt, amely aktusnál Szliepcsevics Milán, noviszádi főispán is jelen volt.

Mihajldzsics Sztanoje főkapitány az esküttétel után látogatást tett Szliepcsevics Milán főispánnál és Lakics János polgármesterhelyettesnél, majd Djakov Sándor helyettes főkapitánytól átvette a főkapitányi hivatalt, amelyet *Varicsák* András főkapitány halála óta *Rakics* Radenko főkapitányhelyettes és annak megbetegedése óta *Djakov* Sándor h. főkapitány látott el általános megelégedésre és sok tapintattal.

Mihajldzsics Sztanoje főkapitány délelőtt 11 órakor fogadta a *Bácsmegyei Napló* munkatársát, aki előtt a következő nyilatkozatot tette:

Most foglaltam el hivatalomat és egyelőre a rendőrtisztekkel ismerkedtem meg, dé'után áttanulmányozom a rendőrségi beosztást, ugy hogy még nem nyilatkozhatom benyomásaimról és észleleteimről, de holnap már beszélhetek terveimről.

A zagrebi rendőrségtől kerültem ide, ahol eleinte mint főszolgabiró nyertem beosztást, később a politikai osztálynál, majd a bünügyi osztálynál müködtem, legutóbb pedig a zagrebi detektivosztály élén állottam, mint detektivfőnök. A zagrebi rendőrségnél hat évig müködtem és onnan kerültem Noviszádra és örülök, hogy oly intelligens város rendőrségének vezetésével biztak meg.

A háboru alatt, mint százados, a szerb hadseregben önkéntesen bevonulva, négy évig harctéri szolgálatot teljesitettem.

Mihajldzsics Sztanoje főkapitány fiatal, nagymüveltségü, széles látókörü, modern tisztviselő, akiben meg vannak a képességek arra, hogy a noviszádi rendőrséget hivatásának magaslatán tartsa. Mihajldzsics Sztanoje tökéletesen beszél anyanyelvén kivül magyarul, németül, franciául és oroszul.

Fajvédők és kommunisták

Incidens a budapesti járásbiróság folyosóján Dánér Béla védőügyvédje és dr. Rácz Vilmos között

Budapestről jelentik: A fajvédők klubjában dr. *Dánér* Béla és dr. *Rácz* Vilmos, illetve dr. *Klár* Zoltán között lezajlott affér egyik részletét tárgyalták a büntetőjárásbiróságon. Dr. Rácz Vilmos volt a per vádlottja, akit Dánér Béla nyugalmazott ügyész jelentett fel becsületsértés cimén. Érdemleges tárgyalásba a biróság nem is bocsátkozott, hanem *elrendelte ennek a pernek Dánér Béla többi bünperével való egyesitését.*

A tárgyalás után a járásbiróság folyosóján kinos incidens zajlott le dr. Rácz Vilmos és dr. Dánér ügyvédje, dr. *Marczell* János, *Márffyék egyik védője között.* Dr. Rácz Vilmos megvárta Marcell János ügyvédet a tárgyalás után és elébelépve rákiáltott:

— *Birinyi kommunista terrorfiu nem kereste itt Dánér ur ügyvédjét, Marcell ügyvéd urat?*

Amikor senkisem válaszolt, dr. Rácz most már erélyesen fordult dr. Marczell felé:

— Jellemző önre, hogy *zászlóaljparancsnok volt a kommünben, terrorfiu volt a barátja és ez jellemző Dánér Bélára is, hogy önt választotta védőül!* Dánér ur, Marczell ur, Birinyi ur, — jellemző nagyon ez a társaság! *Ez a magyar fajvédelem.*

Dr. Rácot ügyvédek vették körül, Marczell János ügyvéd pedig eltávozott a biróság épületéből.

Elhalasztották

a vajdasági városok szövetségének kongresszusát

Dr. Stefánovics volt novisadi polgármester lemondott a szövetség elnökségéről

Noviszadról jelentik: A vajdasági városok szövetsége a napokban akarta Noviszadon megtartani második kongresszusát, amelyen többek között határoztak volna a városok függetlenségének megvédése céljából teendő lépésekről.

A kongresszus azonban váratlan akadályok miatt elmarad. Az elhalasztás oka az, hogy dr. *Stefanovics* Zsarkó, Noviszad város nemrég nyugdíjazott polgármestere lemondott a szövetség elnökségéről, hasonlóképpen *Lakics* Jován volt noviszadi helyettes-polgármester is lemondott a városszövetségnél viselt titkári tisztségéről.

A városok szövetsége ezért legközelebb Pancsevón rendkivüli közgyülést tart uj elnök és titkár megválasztása céljából. Azután kerül csak sor a kongresszusra, amelyet Noviszadon fognak megtartani.

Milliós vámcsalások Zagrebban

Csomagolópapír helyett selyem és selyem helyett kenyérliszt

Zagrebból jelentik: A zagrebi fővámhivatalnál az utóbbi időben nagyarányu csalások nyomára akadtak, melyek milliókra menő kárt okoztak az államkincstárnak. A vámhatóságoknak már régóta tudomásuk volt arról, hogy Ausztriában egy egész nyiltan müködő szervezet dolgozik, mely Jugoszláviába inditott postacsomagokat összegyüjt, ládákba csomagol és hamis árunyilatkozat alatt Jugoszláviába csempész. A vámcsalók a ládákat hamis vagy nemlétező cimekkel látták el, hogy baj esetén a csalók ne kerüljenek a hatóságok kezébe.

A napokban Zagrebba érkezett *Dimitrijevics* Vasza fővámigazgató, hogy személyesen folytassa le a vizsgálatot, mivel sok ellenőrző közeg is megbizhatatlannak mutatkozott. Elsőnek *Brajkovics* vámközvetitőt érték tetten. A vámhivatalnál két csomag kézmüárut deklarált mint az „Adma"-cég tulajdonát. Véletlen folytán kiderült, hogy a szállitmány nem is az „Adma" cégé és hogy nem kézmüárut, hanem más postacsomagokat tartalmaz. Brajkovicstól erre megvonták a vámközvetitést és meginditották ellene a bünügyi eljárást.

Rövid idő multa ujabb visszaélésnek jött nyomára a vizsgálóbizottság. *Gvozdics* Ede zagrebi kereskedő nevére szóló szállitólevéllel huszonhárom láda érkezett Zagrebba. A ládák tartalma csomagolópapirnak volt deklarálva. Valami rendezési hiba történhetett azonban a csalók részéről, mert az áruért nem jelentkezett senki. Értesitették tehát a szállitmányról a Gvozdics-céget, mely azonban a legnagyobb meglepetésre kijelentette, hogy az áru nem az övé és nem is vár vasuti szállitmányt.

Közben a „Tahex" szállitási vállalat egyik tisztviselője, *Mátics* Szvetozár benyujtotta már a vámnyilatkozatot, melyen a vámhivatal láttamozó pecsétje és két tisztviselő aláirása szerepelt. Mikor Mátics megtudta, hogy Gvozdics letagadta az árut, nyomtalanul eltünt Zagrebból. A ládákat most hatóságilag kinyitották s ekkor kiderült, hogy nyolc ládában tényleg csomagoló papir van, mig a többi sok milliós értékü selyemárut tartalmaz. A tetteseket nem sikerült kinyomozni, mert Mátics külföldre szökött, a két vámtisztviselő pedig hamisitványnak minősitette aláirását.

Hétfőn akadtak a harmadik nagy vámcsalás nyomára. Ausztriából öt nagy bála áru érkezett *Schei* Lázár itteni kereskedő cimére. A ládákban az *Albahari* vámközvetitőcég deklarációja szerint selyemáru volt. Mikor a cimzettet értesitették az áru megjöveteléről, ez kijelentette, hogy visszaküldi, mert tuldrága neki. Mivel a fuvarköltségeket megfizette, az árut vissza is küldték Ausztriába. A határállomáson, Mariborban azonban gyanusnak tünt fel a szállitmány egy vámközegnek, aki kinyitotta a bálákat s nagy meglepetésére a selyem helyett, kenyérliszt talált bennük. Valaki kicserélte tehát a selymet a liszttel s a drága portéka vámmentesen maradt az országban, miáltal az állam 740.000 dináros kárt szenvedett. A rögtön meginditott nyomozás mindezideig nem tudta megállapitani, hogy hol történt az árukicserélés.

A vizsgálóbizottságnak az a feltevése, hogy a vámhivatal személyzetében is vannak olyanok, akik a vámcsalóknak a kezére járnak. Két tisztviselő ellen már meg is indult a bünügyi eljárás és hir szerint az egész zagrebi vámhivatal tisztviselőkarát kicserélik.

A fekete-sárga legitimista-párt nyilt levele Zita exkirálynőhöz

Az osztrák monarchisták vezérének támadása a lequeitoi udvar ellen

Budapestről jelentik: Az osztrák fekete-sárga néppárt ismert vezére, *Wolff* Gusztáv ezredes pártja nevében a következő, Zita ex-királynőhöz és ex-császárnőhöz intézett *nyilt levelet* küldte be a *Pesti Hirlap*-nak:

— Mivel sajnos azt tapasztalom, hogy császári és királyi Felséged jelenlegi környezetének bizonyos machinációi következtében nincsen kellőképpen informálva a való közhangulatról a Habsburgoknak Ausztriában való restaurációját illetőleg, legnagyobb sajnálatomra kénytelen vagyok ezen a szokatlan módon a nyilvánosság utját keresni. Annak főcka, Felséged, hogy a legitimista mozgalom Bécsben és Ausztriában oly *lassan és bizonytalanul halad előre*, abban rejlik, hogy *nem keresnek érintkezést a dolgozó nép széles tömegeivel*. Már pedig ma minden Felségednek jót akaró hazafinak el kell ismernie, hogy a dinasztia restaurálása kizárólag a tömeg segitségével valósitható meg. A nép bizalmának elnyerése és a dunai monarchiának a Habsburgok jogara alatt való megteremtése érdekében feltétlenül szükséges, hogy a jövendő császárnak és királynak, Ottónak nevelése olyan mederbe terelődjék, amely biztositékot nyujt arra vonatkozólag, hogy jövendő kormányzási tevékenysége szociális és a nép tömegeinek kedvező eszmékkel lesz eltöltve. A bécsi néphangulatra jellemző az a követelés, hogy az eljövendő uralkodónak népcsászárnak kell lennie. Sajnos, ma *Bécsben az a benyomás dominál, hogy Felséged a régi kamarilla tagjainak befolyása alatt áll*, ugyanannak a kamarillának, amely néhai Károly császárt és királyt befolyása alatt tartva, elsősorban felelős a régi monarchiának 1918 novemberében történt összeomlásáért. Nem akarok neveket emliteni, Felséged amugy is tudni fogja, mely »urakra« célzok. Az összes fekete-sárga legitimisták nevében az a legőszintébb kérésem, hogy Ottó neveltetésében legyen Felséged tekintettel a fennebb elmondottakra, hogy Felséged legszükebb környezetében ne csak nemes származásu urakat tűrjön, de olyan férfiakhoz is forduljon, akiknek a dolgozó nép körében talajuk van és őszinteségük miatt a munkások bizalmát és szeretetét élvezik. Ilyen ember elég van, azonban tul szerények ahhoz, hogy tolakodjanak. Csak ezen az uton lehetséges Ausztriában a legitimista mozgalmat előre vinni. Ennek megvalósitása után kerülhet csak sor az osztrák és magyar legitimisták szoros együttmüködésére.

A nyilt levél — amelyet a *Pesti Hirlap* idáig még nem tett közzé — nyilt bevallása annak, hogy *a monarchista mozgalomnak Ausztriában nincs talaja*. Wolff ezredes támadása egyébként azok ellen *a magyar arisztokraták ellen irányul*, akik az ex-királynét a lequeitoi udvarban körülveszik.

A francia kamara bizalmat szavazott a Painlevé-kormánynak

Herriot lett a kamara elnöke

Párisból jelentik: A kamara keddi izgalmas ülése éjszaka egy óráig tartott. A *Painlevé*-kormány deklarációja fölött megindult vita nagyon heves volt és különösen *Caillaux* nyomban válaszolt is és első felszólalása nagyon szerencsés volt, mert *nem reflektált a személyi támadásokra*, hanem csak a szanálás érdekében szükséges pénzügyi reformok ismertetésére szoritkozott.

Az éjszakai ülésen *Fabry* képviselő *a területi biztonság* kérdésében interpellált. Állandó ellenőrzést követelt a Rajna-vidék fölött és kifejezte a jobboldalnak azt a kivánságát, hogy *a kölni zónát ne ürítsék ki*.

Herriot felszólalásában hangsulyozta, hogy a kamarát nem lehet minden nemzetközi tárgyalásról tájékoztatni, megnyugtathatja azonban a képviselőket, hogy *az előző kormány mindent megtett a területi biztonság érdekében*.

Briand külügyminiszter kijelentette, hogy kényes tárgyalások vannak folyamatban, amelyeket nem lehet a kamara elé hozni. A területi biztonság szempontjából legfontosabbnak tartja a szövetségesek őszinte barátságát és együttmüködését. Hangsulyozta, hogy *szükségesnek tartja Németország belépését a Népszövetségbe*, mert ez a legjobb garancia arra, hogy Németország nem fogja a békét megzavarni. El kell ismerni, hogy jelentős államok vannak még a Népszövetségen kivül és mindent el kell követni ezeknek a Népszövetségbe való tömöritése érdekében. Végül hangsulyozta, hogy *feltétlenül olyan atmoszférát kell teremteni, amely biztositja a Németországgal való békét*.

Beterjesztették ezután a baloldali kartell határozati javaslatát, amely szerint *a kamara a kormánnyal egyetértve keresni fogja azokat a módokat, amelyek segitségével a pénzügyi helyzet szanálása lehetséges*.

Leon *Blum* a szociáldemokrata-párt nevében kijelentette, hogy *a párt bizalommal van a Painlevé-kormány iránt* és tudja, hogy az a *Herriot*-kormány politikáját fogja folytatni, ugyanesak *bizalommal van a párt Caillaux iránt is*.

Maginot volt hadügyminiszter a jobboldal nevében kijelentette, hogy bizalmatlan az uj kormánnyal szemben. *Casal* pedig a radikális-párt nevében bizalmát fejezte ki.

Painlevé miniszterelnök elfogadta a baloldal napirendi inditványát és *felvetette a bizalmi kérdést*. Ezután sor került a szavazásra és *a kamara 304 szavazattal 217 szó ellenében bizalmat szavazott a Painlevé-kormánynak*.

A kamara szerdai ülésén került sor az elnökválasztásra. Az első szavazás eredménytelen maradt, miután a leadott szavazatok száma nem felelt meg az alkotmány követelményeinek.

A második szavazásnál *kinos incidens* történt. *Balanant* jobboldali képviselő a jegyzők mögé állt, hogy a szavazatok összeszámlálását ellenőrizze. Az alelnök felszólitotta Balanant-t, hogy távozzék onnan, de a képviselő nem engedett a felszólitásnak, mire több baloldali képviselő odarohant és *dulakodás támadt*. Az alelnök nagynehezen állitotta helyre a rendet, mire folytatták a szavazást, amelynek eredményeképp *a leadott 267 szavazat közül 266 Herriotra esett*. A jobboldal nem vett részt a szavazásban.

Reismann zongoragyáros gyilkosa

Novisadon keresztül Beogradba utazott

Birtokot akar vásárolni Törökországban

A budapesti rendőrfőkapitányságon — *mint a Bácsmegyei Napló* közölte — bejelentették, hogy *Kovács* Ákos bonyhádi nagytrafikos rejtélyes körülmények között eltünt. Kovácsnak, Reismann budapesti zongoragyáros gyilkosának ügyvédje az eltünéssel kapcsolatban azt a véleményét fejezte ki a rendőrségen, hogy ügyfele, aki időközben meggazdagodott, nemzetközi szélhámostársaság hálójába került.

Mint Noviszadról jelentik, Kovács április 11-én Noviszadon keresztül Beogradba utazott. Egy noviszadi kereskedő, aki régóta ismeri Kovácsot, április 11-én együtt utazott vele a budapesti gyorssal Noviszad felé. Kovács utközben elmondotta, hogy Temerinben lakó szülei meglátogatására utazik, majd Beogradba megy, onnan pedig Konstantinápolyba, ahol birtokot akar vásárolni.

— Nincs kizárva az sem — mondotta Kovács — hogy lemondok törökországi utamról és Rómába utazom, ahol tagja vagyok az ott tárgyaló magyar delegáció egyikének.

Noviszadon ki is szállt Kovács és autón Temerinbe utazott.

Április tizennegyedikén Beogradban látták Reismann zongoragyáros gyilkosát. *Bauer* Andor, noviszadi idegenforgalmi irodatulajdonos találkozott és beszélgetett is vele. Kovács Bauerrel is közölte, hogy Törökországba készül.

Három halálos itélet a lipcsei cseka-pörben

Moszkva támogatásával el akarták tenni láb alól a vezető német politikusokat

Lipcséből jelentik: A lipcsei törvényszék szerdán hirdette ki az itéletet a cseka-pörben. A vádlottak közül *Neumannt*, *Pöget* és *Skoblewskit* halálra, *Margiest* 15 évi, *Sout* 8 évi, *Königet* öt és félévi, *Wienert* öt évi és a többi vádlottakat is több esztendei fegyházra itélték.

Az itélet indokolása megállapitja, hogy a német kommunista-párt 1923 szeptemberében a kommunista internacionálé utasitására előkészületeket tett a kormány megbuktatására. A forradalmi mozgalmat *Moszkvából anyagilag támogatták* és a cseka-szervezet emberei az orosz követségen dolgoztak és laktak. A cseka az *egyéni terror* jelszavát irta zászlójára és *sok politikust el akart tenni láb alól*.

A vádlottak és védőik felebbeztek az itélet ellen.

HIREK

A TAVASZ ERŐS VOLT

ezen a napon. A gyöngyvirágot és az orgonát a szivükkel szagolták az emberek és erőtlenül engedelmeskedtek neki, Olgának azt parancsolta a tavasz, hogy szerelmes legyen Bakóba, a festőbe, aki ebéd után ott ült vele szemben a terraszon. A mamának azt parancsolta, hogy álmodja vissza a husz év előtti májust és titokzatos mosolyával együtt aludjon el a karosszékben. Bakóval nehezebben ment a dolog. Benne művészi tüzek égtek s Olgát ebben a pillanatban halványlila szinfoltnak látta, aki mellett nagyon jól hatott az alvó sötétbarna: a mama.

— Nézzen csak tovább is ezzel a gyerekes sugárzással rám — mondta Olgának és gyorsan vette a palettáját.

Olga, akinek forró hullámok dobálták a szivét, egész nap várt valamit. Egy csodát, amely kinyilik, mint a bimbó, ha egyszer magukra maradnak. Most a mama végre elaludt és Bakó a palettáján kavarja a barna piszkot a rózsaszinbe. Csalódottan és megszégyenülve hajtotta le a fejét.

— Ne ugy — mondta a festő, azután odalépett hozzá és csendesen felemelte az állát.

Olgát az érintésre elöntötte a piros ság, a szeméből vékony kis könnyecske szivárgot, az ajkai pedig megnyiltak a forró lehelettől, amely egyenesen a szivéből jött. Bakó csodálkozva nézte az égő rózsát, aki az előbb még halványlila mályva volt. Nézte és lassan a másik kezével is hozzányult. Ugy tartotta a virágfejet egy percig, azután lehajolt a forró szájáért és megcsókolta. Olgának semmi ereje sem volt, a tavasz mind elvette tőle. Vissza se tudta csókolni, csak adta a férfi szájának a forróságot, amely egyenesen a szivéből jött.

Mikor a mama fölébredt, ismet Bakó kezében volt a paletta, amelyen az imént az ihlet belekeverte a barnát a rózsaszinbe.

— Engem fog lefesteni — mondta zavartalan mosolyogva Olga és belül büszkén ujjongot, hogy ő a festő muzsája, aki szárnyakat ad neki.

— Most nem — szólt elkomolyodva Bakó, aki arra gondolt, hogy a nők levágják az ember szárnyát éppen akkor, amikor az ihlet repülni vinné.

Losonczy Zoltán

*

— **Miniszterközi értekezlet a jóvátételi szállitásokról.** Beogradból jelentik: A külügyminisztériumban szerdán délután a jóvátételi bizottság jugoszláv tagjának, *Boskovics* Mitnak elnöklésével miniszterközi értekezletet tartottak. A konferencián a jóvátételi számla terhére eszközlendő ujabb állami megrendelések effektuálásáról volt szó, kapcsolatban a Dawes-tervezet végrehajtásával.

— **Coolidge elnök átmenetinek mondja a bevándorlás korlátozását.** Washingtonból jelentik: Coolidge elnök hosszabb beszédet mondott az amerikai bevándorlási politikáról egy egyesületben, a melynek megbizottai azt állitották, hogy az amerikai bevándorlás mostani korlátozásai áttörték azt az alapelvet, hogy Amerika az összes üldözöttek menedékhelye. Az elnök elismerte, hogy a mostani határozatok korlátozzák a menedékjogot. De ezt az állapotot csak átmenetinek kell tekinteni. Most a korlátozások feltétlenül szükségesek, mivel másképpen a bevándorlók száma oly nagy lenne, hogy asszimiláció nem volna lehetséges.

— **Az ujságiróegyesület memoranduma a sajtótörvényjavaslatról.** Zagrebből jelentik: A jugoszláviai ujságiróegyesület központi vezetősége memorandumot intézett a nemzetgyülés, a kormány és a törvényhozóbizottság tagjaihoz az uj sajtótörvényjavaslat ügyében. A memorandum követeli, hogy a javaslatból hagyják ki a sajtóvétségek szankcióit és ezekről az egész országra érvényes, általános büntetőtörvénykönyv keretében intézkedjenek, továbbá, hogy a törvényhozóbizottság hallgassa meg az ujságiróegyesület delegátusainak véleményét is. Ezenkivül az ujságiróegyesület javaslatot terjeszt elő az ujságirók helyzetének szabályozásáról és kéri, hogy a javaslatot nyujtsák be a parlamenthez. Erre azért is szükség van, mert a sajtótörvény sem szabhatná meg helyesen az ujságirók és szerkesztők felelősségét, ha nem szabályozná törvény az ujságiróknak a lapkiadókhoz való viszonyát.

— **Az angol királyi pár Génuában.** Génuai jelentés szerint az angol királyi pár odaérkezett.

— **Harmincnyolc állam vesz részt a legközelebbi genfi konferencián.** Genfiből jelentik: A fegyver és hadianyag ellenőrzése kérdésében megtartandó konferenciára harmincnyolc állam jelentette be részvételét. Az utódállamok valamennyien részt vesznek a konferencián.

— **A jugoszláv átutazási vizum.** Budapestről jelentik: Azokkal a lapközleményekkel kapcsolatban, amelyek arról adták hirt, hogy a jugoszláv területen való átutazásoknál a jugoszláv tranzitvizum kiadását a határon megszüntették, a Duna-Dráva-Adria vasut üzletigazgatósága közli, hogy e hirek nem felelnek meg a valóságnak. Magyar állampolgárok, amennyiben Olasz- vagy azon tuli országokba beutazási engedéllyel ellátott szabályszerü utlevél birtokában vannak, a határon ugy, mint eddig, a vonatban továbbra is megkapják a jugoszláv átmeneti vizumot. A budapesti jugoszláv főkonzulátuson kijelentették, hogy az ügyre vonatkozólag kérdést intéztek a beogradi külügyminisztériumhoz, ahonnan még nem kaptak választ. A főkonzulátuson egyébként hangsulyozzák, hogy a jugoszláv fürdőhelyekre, igy a dalmát tengerpartra utazóknak továbbra is tiz dináros beutazási vizumot adnak.

— **Merényletterv a japán miniszterelnök ellen.** Tokióból jelentik: A rendőrség egy merényletterv*et leplezett* le, amely a miniszterelnök ellen irányult. Sok letartóztatás történt.

— **Kinevezés.** Szentáról jelentik: A belügyminiszter dr. Felsőhegyi András kórházgondnokot felmentette állásától és helyébe Pléstity Mileta joghallgatót nevezte ki.

— **Keresik az Alaszka és az Északi Sark közötti földrészt.** Newyorkból jelentik: *Mac Millan* amerikai kutató a nyáron felfedező utra indul, hogy megtalálja az Alaszka és az Északi Sark között gyanitott földrészt. Az expedicióra két saját maga épitett hajóval indul, melyek közül az egyik két hidroplánt is visz. A nemzeti földrajzi társaság és az amerikai tengerészet résztvesz az expedició előkészitésében.

— **Még mindig nem találják a petrovaradini tisztek gyilkosát.** Novisadról jelentik: A petrovaradini hármas gyilkosság tettesének még mindig nem sikerült nyomára akadni. A petrovaradini állomásparancsnokság közlése szerint a gyilkos arnauta rejtekhelyéről még semmi biztos adat nincsen a nyomozó hatóságok kezében. Nem felelnek meg a valóságnak azok a hirek, hogy a gyilkost többhelyen is látták. A nyomozó katonaság és csendőrség létszámát felemelték, hogy ezáltal is elősegitsék a gyilkos felkutatását. Valószinűnek tartják azt is, hogy a gyilkos a gyilkosság után felkapaszkodott egy tehervonatra és elutazott Novisad környékéről.

— **Halálos gépkocsiszerencsétlenség.** Rómából jelentik: Ancona mellett egy száguldó automobil felborult, minthogy a tulságosan heves fékezés folytán két gummikerék egyszerre kipukkant. Három személy meghalt, a negyedik utas életveszélyesen megsebesült.

— **A Krivaja ármentesitése.** Maliidjosról jelentik: A mult évi tavaszi áradások során a Krivaja-patak is kiöntött és mintegy ezer hold vetés került viz alá. Az árviz után ezért elhatározták a Krivaja medrének tisztitását és erre a célra az ármentesitő társulat tagjai több mint egy millió dinárt adtak össze. Meg is kezdték a kotrási munkálatokat, azonban azok olyan lassan haladnak előre, hogy a 74 kilométer hosszu főcsatorna tisztitása éveket fog igénybe venni, addig pedig Srbobran, Feketics, Szekics, Maliidjos, Topola, Bajsa, Staramoravica és Pacsir határainak legtermékenyebb földjeit állandóan árviz-veszedelem fenyegeti.

— **Ujabb Jedlicska-pör.** Budapestről jelentik: Kalmár Simon Ernő ujságiró »A menekültekből is élnek« cimmel cikket irt a Nép-be *Jedlicska* Jenő zsarolásairól. Jedlicska sajtópert inditott és a törvényszék Schadl-tanácsa szerdán kezdte meg a sajtóper tárgyalását. A biróság a vádlott kihallgatása után elrendelte a valódiság bizonyitását.

— **Társaságokat alapitanak a délafrikai platina kiaknázására.** Londonból jelentik: Délafrikában, Transzválban és az ugyancsak a Délafrikai Unióhoz tartozó Rhodéziában nagykiterjedésü platinamezőkre bukkantak és egész Délafrikát, sőt a többi kontinenset is elfogta a platina-láz. Az első kalandorok megjelenése után Délafrika most komolyan akar hozzálátni a platina kiaknázásához és társaságokat alapitanak erre a célra. Johannesburgi jelentés beszámol arról, hogy az angol tőke most komoly vállalkozásba akar fogni a délafrikai platina kibányászására. Ehhez azonban igen nagy tőkére van szükség, ugy hogy a délafrikai platinamezők komoly feltárásának a hatása csak évek mulva mutatkozhatik. Az angol gyarmatokon eddig Ausztráliában, Kanadában, Borneóban és Burmában vannak platinabányák, ezek azonban nem jelentékenyek és messze mögötte maradnak a világ legnagyobb platinatermelő állama, a délamerikai Kolumbia köztársaság termelése mögött.

— **A berlini Budapester Strasszét átkeresztelték.** Berlinből jelentik: A városi tanács szerdai ülésén elfogadta a képviselőtestületnek azt az ajánlatát, hogy a *Budapester Strasse*-t *Friedrich Ebert-Strassera* kereszteli el. Ehelyett a Kurfürstendamm egyrészét fogják Budapester-Strassenak elnevezni.

— **Nagy tűz egy bánáti községben.** Opovóról jelentik: Opovo községben hatalmas tüzvész pusztitott. Lángba borult egy szalmakazal, s a nagy szélben pár perc alatt lángban állott kilenc udvar nagy takarmány- és tüzifa-készlete, gazdasági felszerelése s kisebb gazdasági épületei. Tüzet fogott már három lakóház és két istáló is. Azonban a helyi önkéntes tüzoltóságnak valamint a szomszédos Szefkerin, Baranda és Csenta községek önkéntes tüzoltóságának megfeszitett munkával sikerült alig két óra alatt az összes lakóházakat megmenteni. Az anyagi kár nagy.

— **A becskerki Szokol házavató ünnepélye.** Becskerekről jelentik: A becskereki Szokol-egylet uj székházat épitett, amely junius 1-én készül el. Az egyesület junius 8-án, szerb pünkösdkor veszi át és avatja fel az épületet nagy ünnepségek keretében. Ugyanekkor lesz a bánáti Szokol-egyletek szletje és a becskereki Szokol zászlószentelése is Becskereken. A vezetőség meghivja az ünnepségekre a királyt is. A város az ünnepségek előkészitésére külön bizottságot alakitott, amelynek elnöke dr. *Sztaics* Jován tiszti főorvos.

— **Egy volt budapesti vámtiszt félmilliárd értékü cigarettát csempészett.** Budapestről jelentik: Kedden délután a keleti pályaudvaron a vámőröknek feltünt egy ember, aki három nagy csomaggal egy kocsisba szállt és a Fiume-szállodába hajtatott. Nyomon követték, majd a szálloda halljában felbontották a csomagokat. Mintegy félmilliárd értékü egyiptomi cigaretta volt bennük. A vámőrök igazolásra szólitották föl az illetőt, akiről kiderült, hogy Klassohn Frigyes volt vámtiszt. A cigarettákat lefoglalták és Klassohn ellen vámjövedéki kihágás miatt eljárást inditottak.

— **Gyászjelentést adott ki önmagáról egy sikkasztó.** Budapestről jelentik: Duschnovitz Sándor budapesti ügynök többszázmilliós adóssággal három hónappal ezelőtt eltünt Budapestről. Csakhamar összes ismerősei és hitelezői gyászjelentést kaptak, melyszerint Tátraszéplakon váratlanul elhunyt és az ottani temetőben el is temették. A napokban azonban érdekes fordulat történt. Egy budapesti kereskedő, akinek az ügynök több millióval tartozott, Bécsben egy bárban találkozott holtnak hitt adósával. Duschnovitz sápadtan ismerte be, hogy ő maga adta ki a halláról szóló gyászjelentést, mert csak ugy tudott hitelezői elől elmenekülni. A csaló és sikkasztó pesti ügynököt Bécsben a rendőrség őrizetbe vette.

— **Kiemelték az S 36 torpedórombolót.** Londonból jelentik: Scapa Flowban kiemelték a kilencedik német hadihajót, az S 36 torpedónaszádrombolót. A hajó oldaltfeküdt és mielőtt kiemelték volna, előbb a tengerfenéken egyenes helyzetbe kellett hozni. Felszinrehozása hat napig tartott.

— **Wölfling Lipót elvált felesége elvesztette az osztrák kincstár ellen inditott pörét.** Bécsből jelentik: A polgári országos törvényszéknek tanácsa kedden foglalkozott Lipót Salvator (Wölfling Lipót) volt főherceg elvált feleségének, Wölfling-Adamovics Vilmának azzal a keresetével, amelyet az osztrák szövetségi kincstár ellen inditott 28 millió korona kifizetése tárgyában. A panaszos ugyanis annak az életjáradéknak valorizálását kérte, amelyet elvált férjének biztositottak Wölfling Lipót szülei. A tanács rövid tanácskozás után elutasitotta a keresetet és az asszonyt elmarasztalta a költségekben.

— **Beszakadt a szolnoki szinház menyezete.** Az elmult hét szerdáján akarta megkezdeni a szolnoki szini szezont Csáki Antal kecskeméti direktor hatvan tagu szinitársulatával. Vállalkozása elé azonban váratlan akadály gördült, mert előző éjszaka beomlott a szinház menyezete, amelynek kijavitása mintegy két hetet vesz igénybe. Szerencse, hogy a katasztrófa éjjel történt s igy emberéletben nem esett kár.

— **Elkészült a vádirat az egyiptomi szirder gyilkosai bünügyében.** Kairóból jelentik: Az államügyész benyujtotta a vádiratot a szirdar gyilkosai bünügyében. Hat diákot vádol az ügyész szándékos emberölés büntettével.

— **Az osztrák monarchisták tüntető felvonulását megzavarta a bécsi rendőrség.** Bécsből jelentik: A feketesárga legitimisták kedden a *meidlingi plébánia*templomban gyászistentiszteletet tartottak az elhunyt Károly ex-király lelkiüdvéért és a gyászszertartás után fekete-sárga zászlók alatt tüntető menetben akartak visszatérni gyülekező helyükre. A rendőrség feloszlatta a tömeget.

— **Nyolcmillió cseh korona kárt okozott a tüz a kassai dohánygyárban.** Pozsonyból jelentik: A kassai dohánygyár leégésével okozott kárt, hivatalos jelentés szerint, nyolc millió cseh koronára becsülik. A tüzet valószinüleg vigyázatlanul eldobott cigaretta okozta. A gyártelepen lakó háromszáz munkás hajléktalan lett. Az oltási munkálatok közben öt tüzoltó sulyosan megsebesült. A gyár udvarán a kész cigaretták tizezrei voltak fölhalmozva, amelyek mind elpusztultak.

— **Öt halottja van eddig a Novisad-környéki kiütéses tifusznak.** Novisadról jelentik: Dr. *Stampár*, közegészségügyi miniszteriumi osztályfőnök, dr. *Markovics* Lázár novisadi egészségügyi inspektor és dr. *Jojkics* Mladen, az egészségügyi inspektorátus járványosztályának vezetője végigjárták a kiütésestifusz-járvány főfészkeit: Petrovaradin, Karlovci, Ireg és Beocsin községeket. Megállapitották, hogy a szükséges óvóintézkedéseket mindenütt pontosan foganatositottá'. A járványnak eddig öt halottja van: egy Novisadon, kettő Mitrovicán, egy Karlovcin és egy Zemunban. Az utolsó kiütésestifusz-megbetegedés április tizennyolcadikán Zemunban történt, Anisics Iván zemuni munkás kapta meg a járványt. A közegészségügyi inspektorátus megállapitása szerint a járvány szünőben van.

— **Lengyel diákok Subotica'n.** A jugoszláviai kirándu ásról hazatérő lengyel diákok szerdán délben utaztak keresztül Subotican Budapest felé. Az állomáson a diákok fogadására megjelent a városi tanács is *Rajcsics* Sándor alpolgármester vezetésével. A diákok Subotican csupán ebédeltek és vonatjukkal nyomban tovább utaztak.

— **A boncolás sem tudta megállapitani Höfle német miniszter halálának okát.** Berlinből jelentik: A Hedvig-kórház orvosainak és a törvényszéki orvosnak egybehangzó javaslatára dr. *Höfle* volt birodalmi postaügyi miniszter holttestét felboncolták. Az orvosok ideiglenes itélete szerint, dr. Höfle volt birodalmi postaügyi miniszter holttestének törvényszéki felboncolása nem állapitott meg határozott halálokot. Az orvosok a halál okáról a végleges itéletet fentartották arra az időre, amikor a kivett hullarészek kémiai és mikroszkópiai vizsgálatát már megejtették.

— **Kik szánthatnak a csantavéri földeken.** Az agrárrevizió alkalmával a csantavéri városi földeken a régi bérlők földjeire uj földigénylőket helyeztek. Az uj birtokosok most akarták megkezdeni a földmunkákat, de a régi bérlők nem adják át a földeket. Az igényjogosultak, akik nagyobbrészt magyarok és bunyevácok, szerdán küldöttségileg felkeresték *Gyorgyevics* Dragoszláv főispánt, akinek elpanaszolták sérelmüket és megkérdezték, hogy a csantavéri földeken kinek van joga szántani. Gyorgyevics főispán megigérte a küldöttségnek, hogy ügyüket el fogja intézni s már a tavaszi földmunkákat zavartalanul folytathatják.

— **Okolicsányi rablási pöre.** Budapestről jelentik: A balassagyarmati törvényszék szerdán tárgyalta *Okolicsányi* László rablási ügyét. Okolicsányi, akit annak idején kilenc hónapi fogházra itéltek orgazdaságért, pörének ujrafelvételét kérte, aminek a biróság helyt is adott és ezt az ügyet tárgyalta most a balassagyarmati törvényszék. Okolicsányit a szerdai tárgyalásra Balassagyarmatra szállitották és éppen ezért nagy érdeklődés nyilvánult meg a törvényszéki tárgyalás iránt. A megrögzött gonosztevő teljesen megtört és különösen az sujtotta le, amikor a tárgyalás megnyitása után közölte vele az elnök, hogy *nagybátyja, dr. Okolicsányi Zoltán, aki az előző tárgyaláson védte, nem vállalja védelmét.* Az elnök ezután ismertette a bünpört, majd kihallgatták Okolicsányi hat ujabb mentőtanuját. A tanukihallgatások után kihirdették a végzést, amely szerint a törvényszék elutasitja Okolicsányi kérelmét. A biróság végzésének kihirdetése után az ügyész bejelentette, hogy *ő fogja kérni a pör ujrafelvételét Okolicsányi terhére* sorozatos rablásokra való *fölbujtás miatt.* A tárgyalás után *Szente* Kálmán ügyészségi alelnök a következő nyilatkozatot tette: — Okolicsányi egyéniségét a Leirer-ügy domboritotta ki teljes mértékben és zabari szereplését is csak most lehet helyesen megitélni. Ez az ember a gyáva gonosztevők sorába tartozik, másokat bujtogat föl és ő a háttérben marad. Pödört megszöktette és öngyilkosságba kergette. Ugyanezt tette Szabó-Gyuricskó Jánossal is, akit a rablások után Csehszlovákiába szöktetett és a statáriummal való ijesztgetéssel öngyilkosságra akart birni. A Leirer-ügy után bajosan védekezhet Okolicsányi azzal, hogy hazafias felbuzdulásból követte el tettét, pedig egészen jól emlékszem, hogy milyen *tenhéjázva állt annak idején Okolicsányi a törvényszék előtt* és milyen büszkén hivatkozott arra, hogy rablásaival csak a cseheket akarta megkárositani. Ez a »hazafias lovag« valószinüleg egyike a magyar bünügyi krónika legsötétebb alakjainak.

— **Merénylet a milánói személyvonat ellen.** Bolognából jelentik: Kedden éjjel megkisérelték a milánói személyvonat kisiklatását oly módon, hogy a vágányokon nagy talpfákat fektettek keresztül. A merénylet minden valószinüség szerint kommunisták müve.

— **Befejeződtek Benes varsói tárgyalásai.** Varsóból jelentik: A miniszterelnökség helyiségeiben megkezdték a kereskedelmi, döntőbirósági és likvidálási szerződések végleges megállapitására szolgáló konferenciát. Teljes megegyezés jött létre. A konferencia után Benes, Skrzynski külügyminiszter, Lacocki prágai lengyel követ és Flieder varsói cseh követ kiséretében a Belvederbe ment, ahol a köztársaság elnöke fogadta. Este nyolc órakor Benes tiszteletére lakoma volt, este tiz órakopedig a miniszterelnökség lakosztályaiban estély volt, amelyen ezerkétszázan vettek részt.

— **Halálos szerencsétlenség fegyvertöltés közben.** Becskerekről jelentik: Mint a *Bácsmegyei Napló* már közölte, *Urzó* Géza becskereki edénykereskedő, miközben a kikindai vásárba készült, megtöltötte revolverét, amely véletenül elsült és a golyó *Sopcsák* Rudolf mellébe furódott. Sopcsák szerdán délelőtt a becskereki kórházban belehalt sérülésébe. A rendőrség Urzót gondatlanságból elkövetett emberölésért letartóztatta és csütörtökön átadja az ügyészségnek.

— **A magyarországi levéltári anyag felosztása.** *Ivics* Aleksa dr. a szuboticai jogi fakultás tanára szerdán délután Budapestre utazott, hogy mint a Jugoszlávia részéről kiküldött bizottság tagja résztvegyen a levéltári anyag felosztásával megbizott jugoszláv-magyar bizottság tárgyalásain. *Ivics* Aleksával együtt utaztak Budapestre a bizottság többi tagjai is és pedig *Csorovics* Vladimir, a beogradi egyetem tanára, *Sisic* Ferdó dr. a zagrebi egyetem tanára, *Nagy* József dr. a zagrebi állami levéltár igazgatója.

— **Az égeri kerületben tizenkétezer famunkást kizártak.** Prágából érkezett jelentések szerint a bodenbachi és égeri kerületekben lévő nyolcvan gyárban eddig tizenkétezer famunkást zártak ki.

— **Negyvennyolc emberrel elsüllyedt egy japán tehergőzös.** Newyorkból jelentik: A Homeric dróttalan táviró értesülése szerint az Ujskócia partjai mellett elsüllyedt Rajpuku Maru nevü japán rehergőzös negyvennyolc ember vizbefu't.

— **Tüzvész a párisi Alhambrában.** Párisból jelentik: Az Alhambra-szinházban kedden tüz ütött ki. A tüzet rövidzáriat okozta. Elpusztult az egész szinpad és a nézőtér első három padsora is a tüz áldozata lett.

— **Gyilkossági kisérlet a községi biró szobájában.** Noviszadról jelentik: *Ujj* András bácskogradistei földmives a községi biró szobájában borotvával megtámadta Hanák Mihály földmivest, akinek el akarta vágni a nyakát. Letartóztatták és beszállitották a noviszadi ügyészségre. Ujj beismerte, hogy meg akarta ölni Hanákot, mert az viszonyt kezdett a vele vadházasságban élő feleségével.

— **Steiner Böske hangversenye.** Szubotica zeneértő és hangversenyekre járó közönsége ma kellemes meglepetésben részesült: Steiner Böske, ez a fiatal gyerekleány nemcsak a hozzáfüzött várakozásoknak, hanem a legigényesebb követelményeknek is megfelelt. Steiner Böske nemcsak a Hubay-iskola jeles kvalitásait mutatta be, a szédületes bravurt minden technikai feladat megoldásában, hanem olyan értékekről tett bizonyságot, melyek nem sajátithatók el egyetlen iskolában sem s melyek a hegedüst müvésszé léptetik elő. Ezzel a fiatal leánnyal valóban, mint kész müvésszel kell számolnunk. Amit Bach E-dur szonátájában s Csajkovszki koncertjében abszolut muzsikalitásban, a tónus zengő tökéletességében, a felfogás érettségében s az előadás abszolut biztonságában nyujtott, azzal beérkezett, világotjáró müvészek sem vallanának szégyent. A megjelentek lelkes ünnepléssel pótolták az ok nélkül elmaradottakat s a müvésznő kifogyhatatlan volt a megérdemelt ünneplésnek ráadásokkal való megszolgálásában. *(p.)*

— **Hógörgeteg temette be az irkucki vonatot.** Moszkvai jelentés szerint az irkucki vonatot hógörgeteg temette be. Eddig hét halottat és mintegy harminc sebesültet jelentettek.

— **A Los Angelos léghajó elindult a Bermudák felé.** Lakehurstból jelentik: A Los Angelos léghajó ötven főnyi legénységgel és nyolc zsák postával utnak indult a Bermuda-szigetek felé. Eddigi utjain a léghajó negyvenhárom nál több embert nem vitt.

— **Halálos szerencsétlenség.** Noviszadról jelentik: Vászics Miláń fuvaros, az Első Horvát Takarékpénztár illoki fiókja megbizásából, Bácskapalánkán sulyos páncélszekrényt szállitott a gőzkompra. A parti lejtőn az egyik ló megbokrosodott, Vászics meg akarta fékezni, de leesett a kocsiról és a kerekek alá került. Nyomban meghalt. Skrbljin Iván noviszadi vizsgálóbiró és dr. Vukovojác Márkó ügyész Palánkára utaztak, hogy a szerencsétlenség ügyében a helyszini vizsgálatot megejtsék.

— **Petrovics Szvetiszláv filmszinész Kisázsiába megy filmezni.** A noviszadi származásu *Petrovics* Szvetiszláv filmszinész szerdán délután utazott keresztül Noviszadon, Konstantinápoly felé. A *Bácsmegyei Napló* munkatársa beszélgetést folytatott Petrovicsal, aki elmondta, hogy Kisázsiába megy filmezni. Egy francia filmgyár kötött vele szerződést, hogy eljátsza Pierre *Benoit*, az *Atlantis* és a *Königsmark* szerzőjének legujabb regényéből készülő film egyik szerepét. A film cime *a Libanoni vár urnője* lesz.

— **Merényletet terveztek Primo di Rivera ellen.** Madridból jelentik: A rendőrség nyomára jutott egy összeesküvésnek, amely *Primo di Rivera* tábornok ellen készitett elő merényletet. Az összeesküvés központja Malagában volt. Számos letartóztatás várható.

— **Mükedvelőelőadás Adán.** Adáról jelentik: Az adai tüzoltótestület május 3-ikán adja elő *Vajda* Jenő *Szerelem vására* cimü drámáját. A főbb szerepeket Mayer Józsefné, Bodor Franciska, dr. Holló Oszkár, Zwick Rezső és Kőszegi Pál játsszák.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vértódulásoknál reggel éhgyomorra 1 pohár természetes »*Ferenc József*« keserüvizet iszunk. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesiti magában. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Ujabb tornádó pusztitott Amerikában.** Newyorkból jelentik: Ujra borzasztó tornádó pusztitott részben azokon a területeken, melyeken a multkoriban söpört végig. Ezuttal Illinois, Virginia, East-Ohio és Pennsylvánia területein dühöngött a vihar. Az eddigi jelentések szerint az anyagi kár többszáz millió dollár. Emberéletben azonban ezuttal nem esett annyi kár.

— **Gyilkosság üzleti differencia miatt.** Bécsből jelentik: Bécs IV. kerületében a Karolina-Platzon lévő *Rohatsch Ottó és Társa* cég szalmakalapüzletében borzalmas gyilkosság történt. Rohatsch revolverlövésekkel meggyilkolta régi cégtársát *Spitzer* Ferencet, aki azonnal meghalt. A gyilkos kereskedőt letartóztatták, az üzletet pedig hatóságilag bezárták. *Rohatsch* vallomása szerint üzleti differenciák miatt ölte meg cégtársát.

— **Vérfertőzésért letartóztattak egy földmivest.** Novisadról jelentik: A temerini csendőrség letartóztatta Mészáros János földmivest, aki nővérén erőszakot követett el. Beszállitották a novisadi ügyészségre.

— **A csehszlovák agráriusok és szocialisták szövetségre léptek a keresztény többség ellen.** Prágából jelentik: A szociáldemokrata-párt megbizásából Meisner képviselő bejelentette a koalicionak, hogy a szociáldemokrata-párt tiltakozik az agrárvámok bármilyen formában való bevezetése ellen. Abban az esetben, ha a kormány ragaszkodik az agrárvámok letárgyalásához, a szociáldemokrata-párt kénytelen lesz kilépni a kormányból és ellenzékbe vonulni. A szociáldemokrata-pártnak e fenyegető fellépése folytán a koalició levette a további tárgyalás napirendjéről az agrárvámok kérdését s az csakis Svehla miniszterelnök visszatérése után kerül ujból a koalició elé. Hogy Svehla mikor érkezik vissza, nem lehet tudni, mert sulyos beteg és délvidéken tartózkodik. A csehszlovák *néppárt* véleménye szerint az agrárvámok merev elutasitása a szociáldemokraták részéről elkerülhetetlenné teszi a parlament feloszlatását és uj választások kiirását. A koalicios körök számolnak azzal, hogy az uj választásokat még ebben az évben meg kell tartani, ennek következtében a koalicios pártok megtették az előkészületeket a választásokra. A nemzeti demokrata Rolle ezzel kapcsolatban arról ir, hogy a csehszlovák szociáldemokrata-párt, a csehszlovák nemzeti szocialista-párt és csehszlovák agrárpárt között a *választásokra* teljes megegyezés jött létre s ezek a pártok együttesen lépnek fel a nemzeti demokraták és a csehszlovák néppárt ellen. A mostani helyzet szerint ugyanis a köztársaság legerősebb pártja a csehszlovák néppárt és a kormány mindenáron ellensulyozni akarja, hogy az uj választásból ellenzéki és keresztény többség kerüljön ki.

Dr. Kosztolányi Árpád orvosi rendelőjét áthelyezte Volvode Putnika trg 4 sz. alá (törvényszékkel szemben.) Rendel **gyermek, női és egyéb betegeknek** d. e. 9—10. **bőr és nemi betegeknek** d. u. 3—5-ig

A **Szinházi Élet uj száma** a szokottnál is gazdagabb terjedelemben sok illusztrációval jelent meg. Négy bemutatót ismertet szövegben és képben, közli állandó rovatain kivül *Szenes* Béla regényét, *Jókai* Mór »*Fekete gyémántok*« cimü regényes szinjátékát és *Szőke Szakáll* »*Homokzsák*« cimü bohózatát. Külön melléklet számol be a jugoszláviai szinházi eseményekről az uj számban is, amely 12 dinárért kapható a Litteráriа árusitóinál.

Szivbetegek és érelmeszesedésben szenvedők a természetes »*Ferenc József*« keserüviz használata által könnyü és pontos bélmüködést érnek el. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a »Ferenc József«-viz a véredények megbetegedésénél is kitünő szolgálatot tesz. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben

— **Orvosi konzilium drótnélküli távíróval.** Nagy *meglepetésben* **részesültek** e napokban azok, akik az Atlanti-óceán partjain rádió-táviratot akartak föladni. Minden állomás beszüntette a fölvételt és a leadást. Kérdést intéztek erre nézve Newyorkba, ahonnan az a fölvilágosítás érkezett, hogy a rádiózás szünetel, mert egy *uton levő hajón sulyos beteg van*, akinek sürgős orvosi segitségre van szüksége, a hajón pedig nincs orvos: az indulásnál véletlenül lemaradt. Amerikában tudniillik az a szokás, ha az óceánjárón valaki megbetegszik s orvos nincs, vagy sürgős operációra van szükség s az orvos valami specialista tanár tanácsát akarja kikérni, a hajó drótnélküli távirón felhivja a többi hajókat és a postai állomásokat, hogy orvosi tanácsot kérjen. A jelentkező orvos ekkor meghallgatja a betegség összes tüneteit és utbaigazitással szolgál. Ezalatt az idő alatt nem közvetitenek semmi hirt, üzenetet a levegő hullámai, nem szabad zavarni a konziliumot. A legutóbbi esetben a Cedric hajón történt a hirtelen megbetegedés és a kapitány kérésére egy newyorki orvos adta *meg a szükséges* tanácsokat s pár óra multva örömmel fogadta a választ, hogy azok a sulyos betegnél be is váltak.

— **Kabaréest Mallidjoson.** Mallidjosról jelentik: Vasárnap este noviszadi mükedvelők jólsikerült kabaréelőadást rendeztek. A szereplők közül különösen Magyar Zoltán, Magyar Zoltánné, Weiss Ilonka, Kókai Mariska és Adler Sándor arattak nagy sikert.

A noviszadi terménytőzsde közgyülése. A noviszadi terménytőzsde május hó 17-ikén tartja évi rendes közgyülését, amelyen jelentős ujitások életbeléptetéséről fognak határozni, igy többek közt a határidős üzletek bevezetéséről.

Roth Olga kozmetikai intézetében. Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, a Rossija Fonciére palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, máifoltok végleges eltávolitása. Kaphatók saját-készitményü, kiváló hatásu kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő- és szeplőcskenőcsök stb.

— **A szuboticai Ipartestület** folyó hó 24-én délután 6 órakor taggyülést tart, amelyre az ösziparosságot meghivja, hogy azon résztvenni sziveskedjenek

Elnökség

ILLATOS MOLYIRTÓ
„HERMELIN" a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA" DROGERIJA NOVISAD

Mielőtt vásárol jégszekrényt, sörapparátust és szállodaberendezést, kérjen árjegyzéket Braća Goldner jégszekrény-, fabutor- és rézárugyárától Subotica, Jukovićeva 25.

Kövérség ellen egyedül a »*Villan tea*« hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszertárban és drogériában. Készíti: *Mr. D. Villan laboratorium, Zagreb, Prilaz 71.*

TAVASZI
NŐI ÉS FÉRFI
DIVATLAPOK
KÉZIMUNKA KÖNYVEK
VIG
KÖNYVKERESKEDÉSBEN
Telefon 57 **SUBOTICA** Telefon 57

KÖZGAZDASÁG

Jugoszlávia a milanói kiállitáson

Dr. Koszics Mirkó, a jugoszláv delegáció tagjának nyilatkozata

Kedden érkezett vissza Milanóból a jugoszláv delegáció, amely az S. H. S. királyságot a milanói kiállitás megnyitásánál képviselte.

Felkértük dr. *Koszics* Mirkó egyetemi tanárt, a noviszadi kereskedelmi- és iparkamara főtitkárát, aki a *Vajdaságot* képviselte a jugoszláv delegációban, hogy ismertesse *a jugoszláv gazdasági élet* szerepét a milanói kiállitáson.

— Április 12-én, katholikus husvétvasárnapján nyilt meg a milanói kiállitás. Jugoszlávia *már a mult évi* 5-ik milanói kiállitáson *önálló pavillonnal* szerepelt, de oda *kiállitási tárgyak nem kerültek*, csak *a szuboticai Stansics és Laszner* koporsógyár küldött oda *nagy tömeg koporsót*. Koporsókat egyedül igazán nem lehetett kiállitani, miért is a kiállitási pavillont *bezárták*.

Az ezidei kiállitáson a kereskedelmi kormány ellenezte, hogy Jugoszlávia önálló pavillonnal vegyen részt és elegendőnek vélte, ha *a boxokban nyernek elhelyezést* a jugoszláv cikkek, de a külügyminiszterünk ragaszkodott *az önálló pavillonhoz*. Azonban mindhiába, a jugoszláv kiállitók *nem jelentkeztek most sem*, ugy, hogy a kiállitás megnyitási napján *a jugoszláv pavillon* nem volt megnyitható. A király képviselője: *Bergamo* herceg érdeklődött a pavillon iránt, de az zárva volt.

Az ujabb nagy fiaskótól *Bojovics* milanói főkonzul mentette meg Jugoszláviát. Távirati engedélyt kért és kapott a külügyminisztertől, hogy az épp bezárult *lyoni* kiállitás cikkeit a konzulátus futárjaival *Milanóba átszállittassa*. Negyednapra végre megérkezett a lyoni kollekció. *Nyersanyagok és félkész cikkek*, főleg dohányáru, megmunkált facikkek: celluloze, faspiritusz, butorok, továbbá ércek és fémek, mezőgazdasági termények, borok, halkonzervek (az Adriáról).

Érdekes volt a délafrikai államok szövetségének kollektiv kiállitása. Ezek terményeket, konzerveket, tengerit, nyersbőrt, érceket és fémeket állitottak ki.

Az orosz kiállitás rendetlen és primitiv benyomást keltett. Nyersanyagokat és sok statisztikát — amiket nem lehet ellenőrizni — mutattak be.

A legmonumentálisabb az olasz *autóipar* kiállitása volt. Feltünő *olcsóbbodás* az autószakmában jellemezte ezt a kiállitást. Az árhanyatlás 50—60 százalékot tesz ki. Az olaszok főleg *a kis autógyártásra* vetették magukat, amellyel a Balkánon és Kisázsia rossz utain akarnak a Ford-kocsiknak élénk versenyt csinálni.

A kiállitás fényesen sikerült. Svájcból és főleg Dél-Németországból tömegesen jöttek el látogatók, különösen kisiparosok. A kiállitáson nagy vásárlási kedv volt és üzletileg is jelentős sikert értek el. Az olaszok nagyon örültek, hogy Jugoszláviában hatályon kivül helyezték *a kényszeregyezségről szóló rendeletet*.

Kényszeregyezség. *Rákics* György Ófutaki kereskedő kényszeregyezségi ügyében a noviszadi törvényszék május 23-áig tüzött ki határidőt a követelések bejelentésére. A kényszeregyezségi tárgyalást *május 25-én* tartják meg. Rákics negyven százalékos egyezséget ajánlott fel.

Az országos iparosszövetség kongresszusa. A jugoszláviai iparosok országos szövetsége junius 7-ikén és 8-ikán kongresszust tart Noviszadon, a melyen az ország valamennyi iparosszervezete képviseltetni fogja magát. A kongresszust *Cidlik* Ferenc szövetségi alelnök készíti elő. A tárgysorozaton szerepel többek között a munkásbiztositó kérdése, iparbank létesitése, uj ipartörvény kérdése és önálló iparkamarák szervezése.

Románia ellen bojkottra készülnek az utazók. A bécsi kereskedelmi utazók testületében *mozgalom indult meg* Románia bojkottálására. A mozgalomnak az az oka, hogy az utazók szerint Románia hihetetlen nehézségeket gördit az utazók müködése elé. Főként az a panasz, hogy az ottani hatóságoknál állandóan jelentkezni kell és az utazó uj városba érkezve, az első napot kénytelen mindig a szigurancán tölteni. Az osztrák kereskedelmi utazók már több izben az osztrák kormányhoz fordultak segitség végett, azonban az osztrák külügyminisztérium akciói ismételten eredménytelenek maradtak.

Panamával vádolják az osztrák főbiztost. Az egyik bécsi lap szenzációs panama-vádat emel Zimmermann Aurél dr., a Népszövetség ausztriai főbiztosa ellen. Eszerint Zimmerman diktátor, aki mindeddig vonakodik hozzájárulását adni ahhoz, hogy az osztrák kormány igénybe vehesse a Népszövetség kölcsönének eddig nem folyósitott részletét, *ebből az összegből magánvállalatokat segélyez*. A lap szerint többek között Gessmann volt bécsi polgármester fiának vállalata is több milliárd kölcsönt kapott Zimmerman diktátor révén ebből a pénzből.

A szentai kiállitás. Szentáról jelentik: A szentai és szentavidéki állatkiállitás és állatvásár rendezésére kiküldött bizottság szerdán Kiss Simon nyugalmazott gazdasági tanácsnok és Vuics Szávó földbirtokos elnöklete alatt ülést tartott és elhatározta, hogy a kiállitás védnökének a földmivelésügyi minisztert kérik fel küldöttség utján. A kiállitás május 31-én és junius 1-én lesz a szentai népkertben. A rendezéssel megbizzák a szentai Gazdakört, Sztarakanizsa és a szentai járás területén müködő gazdaköröket és gazdasági egyesületeket. Ki lehet állitani tenyészlovakon, csikókon, tenyészszarvasmarhákon és borjukon, sertéseken és juhokon kivül szijgyártó, köteles, kádár, kovács, bognár, tej- és takarmányfeldolgozó ipari készitményeket is. A kiállitáson való részvételt *május 25-ig kell bejelenteni két példányban* kiállitott bejelentési iven a szentai Gazdakör titkárságához. A kiállitók térdij fejében fizetnek, minden felnőtt állat után 10 dinárt, minden növendékállat, valamint sertés és juh után 5 dinárt. Iparosok, ha saját sátrukban állitanak ki, *tiz négyzetméter szabad* területért 10 dinárt fizetnek. A kiállitott állatokat és iparcikkeket szakbizottság fogja megbirálni és esetleg megjutalmazni aranyoklevéllel, ezüstoklevéllel, továbbá mezőgazdasági gépekkel és eszközökkel.

COTELE és OTOMAN
KÖPENY
és
COSTÜM
SELYEMUJDONSÁGOK
óriási választékban érkeztek
Székely és Vujkovics
selyem- és szövetkülönlegességek áruházába
Subotica
34.0

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. április 22.

Budapest deviza 1162—1170, valuta 1142—1164.

Prága deviza 54.50—55, valuta 54.25—54.75.

Berlin deviza 676½—678½ milliárd márka, valuta 672—676 milliárd márka.

Bécs deviza 1141½—1145½, valuta 1137—1143.

London deviza 296.

—

Zürich, ápr. 22. *Zárlat:* **Beograd 8.35**, Páris 2702.5, London 2478, Newyork 516.5, Brüsszel 2610, Amsterdam 20645, Berlin 123, Bécs 72.80, Szófia 3.775, Prága 15.325, Varsó 99.5, Budapest 71.75, Bukarest 2.35.

Beograd, ápr. 22. *Zárlat:* Páris 305, Newyork 62.110, London 297.65—297.85, Brüsszel 316, Genf 1203—1204, Milanó 254.85—255, Prága 184.75—184.95, Berlin 14.81—14.83, Amsterdam 24.85, Bécs 876—877, Budapest 865, Bukarest 2775—2810.

Noviszadi terménytőzsde, ápr. 22. Az ünnepek utáni többnapos jegyzések folytán a forgalom látszólagosan jelentékeny, de az irányzat ma a tegnapi magánforgalomhoz viszonyitva csendesebb. Érdeklődés ugyszólván csak tengeriben és ebben is csupán hajótengeriben jelentkezik. Tengeri bácskai V—VI. tiszai hajóállomás 195 dinár, bácskai V—VI. 190 dinár, bánáti hajóáru (csatorna) 182.50 dinár, szerémi 170 dinár, Liszt 0-ás G. 650 dinár, 6-os 500 dinár. Forgalom: tengeri 5000 q.

Szentai gabonaárak, ápr. 22. A mai piacon a következő gabonaárak szerepeltek: Buza 455 dinár, Árpa 275 dinár, Sörárpa 300 dinár, Tengeri 167.50 dinár. Hajóba április-májusi 170 dinár. Heremag 1900 dinár. Zab 300 dinár. Bab 210 dinár. Muharmag 290 dinár. Liszt 0-ás GG. 700 dinár, 2-es 640 dinár, 5-ös 560 dinár, 7-es kenyérliszt 420 dinár. Korpa 190 dinár. Irányzat lanyha.

SPORT

Vasárnapi sportprogram a szuboticai alszövetség területén. Vasárnap négy izgalmasnak igérkező mérkőzés lesz a szuboticai alszövetség területén. Mind a négy mérkőzés eredménye döntő kihatással lesz ugy a bajnokságra, mint az első osztályból való kiesésre és ezért valamennyi csapat legjobb embereit fogja sorompóba állitani. A bajnokság sorsa a szuboticai SMTC pályán és Szomborban dől el. Szuboticán a Bácska és a Szuboticai Sport játszanak. A mérkőzés favoritja a Bácska, de ha csak egy pontot veszit is, már elesett a bajnokságtól, az esetben, ha a Szombori Sport Szomborban megnyeri SMTC-vel szemben mérkőzését. A szuboticai Sportnak érdeke, hogy legalább egy pontot szerezzen, mert máskülönben belekerül a kiesési zónába. A mérkőzés rendkivül izgalmasnak igérkezik. Szomborban a Sport minimális gólarányu győzelme várható. Szuboticán kerül lejátszásra a Sand—Szombori Amateur mérkőzés is, amelynek a Sand a favoritja. Kulán a ZsAK fog játszani a Kulai SC csapatával. A ZsAK az utóbbi időben erősen feljavult és igy a mérkőzést nyilttá teszi. Győzelem esetén reménye van arra, hogy megmenekül a kieséstől.

Jedinsztvo (Beograd)—Pancsevó 5:0 (3:0.)

BSK—Pancsevói Sport Klub 3:3 (1:3.) Kolarics bíró a második félidőben, hogy a beogradi csapat a kiegyenlitést megszerezze, négy tizenegyest itélt a pancsevói csapat ellen, amelyből kettőt sikerült érvényesiteniök.

NYILTTÉR.

Árverési hirdetmény.

Önkéntes árverésen eladatik Sentán a Jaše Ignatovića (volt Damjanich) utcai 3. számu Vas-Takács féle ház nagy telekkel folyó hó 26-án, vasárnap délután 3 órakor a helyszinén.

Feltételek megtudhatók Dr. Ferenczy Antal ügyvédnél Sentán.

Senta, 1925. április 23.

3528 **Tulajdonosok.**

Tagfelvétel

A »Sloga« temetkezési egyesületbe rendes tagok felvétetnek. Csak SHS királyságbeli egészséges 20—65 éves egyének vehetők fel. *Jelentkezni lehet Csovics Vince Rudics-utcai divatáru üzletében, továbbá Réti Izsó urnál a »Narod« kávéházban, végül az egyesületnek az u. n. Izr. iskola épületében levő ideiglenes helyiségében naponta 4—6-ig.*

Felvételi dij: 40 dinár s halálesetenként 25 dinár. Ezzel szemben kifizet az egyesület elhalálozás esetén 20.000—40.000 dinárt.

3452 *Az elnökség.*

A STARAKANJIŽAI CSODAKUT ÁRTÉZIFÜRDŐ

a város alatti szép népligetben

április 30-án megnyilik.

Fürdőnkben csuz, reuma, idegbetegség és gyengeség, valamint bénulások biztosan és gyorsan gyógyulnak. Vidéki vendégek lakás miatt forduljanak a fürdőigazgatósághoz. Étkezést jól és olcsón a fürdő vigadójában kaphatnak.

Az igazgatóság 3494

ELISMERT JÓMINŐSÉGÜ

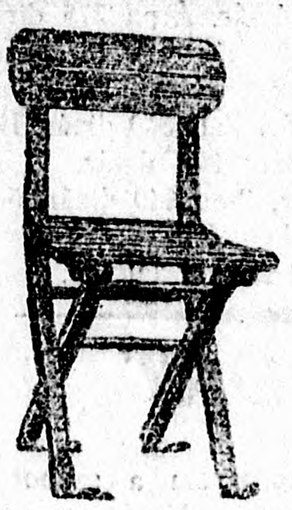

kertiszékeket

készit olcsó áron

Zánin András

szék-készitő

Subotica Bajski put 13

3851

Uj vukovári arctisztitó kenőcs szeplő, himlőhely, sömör, májfolt, kelések, fakad kok, forrósági pörsenés, ernyőrösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.

Uj vukovári bőrszépitő szappan és puder, mely az arckenőccsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is virulló és fiatal arcot kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6 dinár, pouder 10 dinár.

Minden tégelyen Krajčović, a készitő arcképe látható.

ZE. KRAJČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA VUKOVÁR 828

Szakgépész kerestetik 3441

Szerbia belső részében nagyobb malom gépeinek önálló kezelésére. Okmányokkal jelentkezzenek a malomszövetkezetnél Beograd (Mlinarska Zadruga Beograd, Balkanska ulica 25. szám.)

Dr. SZEGŐ K. 6704

SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBAZIA (Italia)

Hisó, erő, diätikus kurák. Szivbajok, érelmeszesedés ungyszere, női- és idegbajok gyógyitására elsőrangu gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kisérő nélkül is felvételnek.

Cipőüzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

cipőüzletemet

a „Bela Lala"-hoz, az Apollo épületében NOVISADON

(a városházával szemben) megnyitottam. — Állandóan raktáron tartok legkiválóbb minőségü cipőket a legolcsóbb árban. Kérem tekintsék meg a raktáramat vétkötelezettség nélkül.

Kiváló tisztelettel

MAVRO POLLAK NOVISAD 3525

A legolcsóbb és legjobb kivitelü halcsont nélküli Haskötők orvosi rendelés után. **füzők** készitését elvállalom, valamint tisztitást, javitást, alakitást

Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojićeva ul. 29 2626

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangu gyártmány. Versenyen kivüli árak! Nagyban és kicsinyben.

Teljes hálószoba berendezés I-a keményfából 4400 din.-tól feljebb

Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-tól feljebb

Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-tól feljebb

„DOMUS" butorgyári-lerakat Bernat Pessing Novisad, Željeznička utca 105-107.

Mitrovica, Planička-ul. 9-11. 900

Végeladás-

nál is olcsóbb

kiárusitás!

Eddig még nem hallott olcsó áron szerezheti be nálam minden szükségleteit:

Férfi-, női-, gyermekdivatcikkek, kötött-szövött, mindennemü rövidáru, szabókellékek, férfi-, női- és gyermekfehérnemü, harisnyák, keztyük, nyakkendők, himzések, csipkék, szallagok és minden egyéb itt fel nem sorolt divatcikk.

Saját érdekében győződjék meg olcsó áraimról és az áruk kiváló minőségéről.

Ne tévesszék meg a kirakatokban látható selejtes áruk árai! — Kiárusitás minden elfogadható áron!

Deutsch Simon, Subotica

a kiskápolna mellett.

Üzletátszervezés miatt az összes raktáron lévő (altwieni meissení Höchst Rosenthal stb.)

porcellánok, antik butorok

(vitrine, commode, iróasztal, szekrények) mélyen leszállitott árakon kiárusittatnak.

„Pallas" régiségkereskedés Paja Kujundžića ul. 4. szám. 3414

ÚJ 3702

CSERÉPKÁLYHÁK

tüzhelyek, jutányos árban kaphatók. Átrakások és javitások szakszerüen, legolcsóbb árban elvállaltatnak. - Vidéken is e szakmába vágó mindenféle munkát elvállal:

TAKÁCS MIHÁLY CSERÉPKÁLYHÁS

Subotica, városi zenede mögött.

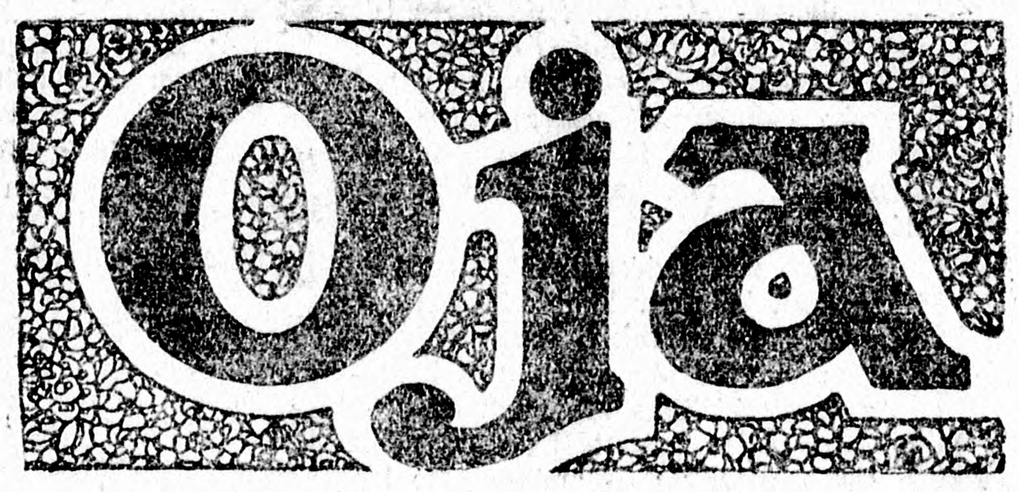

„MOF" megsemmisiti a molyokat és azok tojásait
„MOF" megóvja a szőrmét, szőnyeget és ruhát
„MOF" kellemes illatú és antiszeptikus
„MOF" 25 évi sikerre tekint vissza
„MOF" mindenütt kapható

„ORPHEUS" 3272

zenemü- és hangszerkereskedés

Jolašićeva ul. 6.

Mindennemü zeneművek. Opera és operettek zongorakivonatai. Iskolák. Zenekari müvek nagy választékban. Elsőrangu és kiváló hangszerek. Valódi Pirazzi hurok

BOSCH

mágnesgyujtó készülékek javitása. — Delejezés saját egyenáramu magasfeszültségü villamostelepen. Tekercselés. — Tartalékrészek raktáron

Schmerek Engelbert

Veliki-Becskerek

Etvešova (Magyar) ucca 24.

Kitüntetve arany-éremmel 1924-ben Rómában

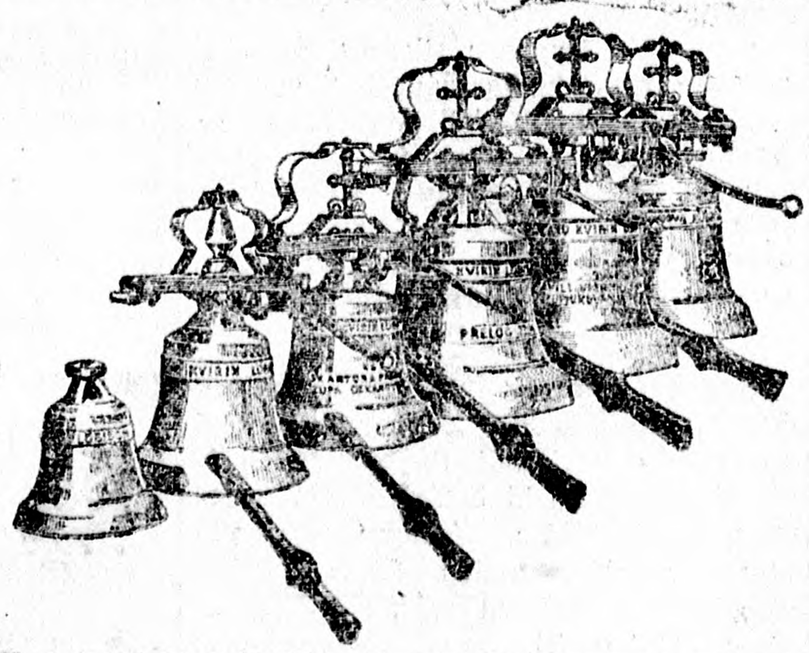

Első Tengerparti

Templomharang

Öntőde

Kvirin Lebisch

Sušak Lujzinska cesta 23. **Fiume** Via Milano 9.

A zagrebi IV. nagyvásáron kiállitja elsőosztályu harangfémből készült harangjait és kéri a megrendelőket, hogy sziveskedjenek meggyőződni a harangok felséges hangjáról és a pontos és tökéletes kivitelről, továbbá a vasiartószerkezetek legujabb és eddigelé legtökéletesebb rendszeréről. — Minden harangért 10 évi jótállás. Árak és feltételek mérsékeltek. 3500

Nagy tavaszi vásár olcsó árakon BON-TON Gőzfürdő épület, régi helyiségben

A

Színházi Élet

legujabb 17-ik számában, jugoszláviai mellékletében a

Novisadi Nemzeti Szinházzal foglalkozik irásban és képben

Darabmelléklet: Feketegyémántok és Homokzsák. (Bohózat)

Kottamelléklet: Szibill levele.

Ára 12 Din. Negyedévre (13 szám) **130 D.**

Mutatványszám ingyen! Negyedéves előfizetők az előző negyedévet 10 dinár kézbesitési dij fejében ingyen kapják.

Vezérképviselet:

„LITERARIA“

Heumann Mór könyv- és hirlapterjesztővállalat Subotica Jelašićeva ul. 1. Postafiók 76.

3514

„ATLAS“

NEMZETKÖZI KERESKEDELMI ÜGYNÖKSÉG

Kr. Milana ul. 44 **BEOGRAD** Postafiók: 176

Folyószámla a Praška Kreditna Banka beogradi fiókjánál

Utlevelek láttamozása

24 órán belül bármely követségnél 50 dinár munkadij utánvételezése mellett.

Ügyvéd urak!

A Hivatalos Lap-ban (**„Službene Novine“**) Din. 100·— munkadij mellett 8 napon belül küldjük hivatalos hirdetés támpéldányát utánvét mellett, előzetes fizetés nélkül.

Hirdetések felvétele

az összes külföldi és belföldi lapokba eredeti kiadóhivatali áron. Ingyenes és versenymentes árszabás.

Dijtalan felvilágositás minden jogi, kereskedelmi, utazási és kivándorlási, valamint állampolgársági és nyugdij ügyben

Szerb, magyar, német levelezés. Előfizetések felvétele az összes belföldi napi-, heti-, képes- és divatlapokra

3497

FIGYELEM! Gyár 720 □-öl telekkel Novisad legszebb helyén szabadkézből kedvező áron **ELADÓ.** Esetleg társulnék is! Cim a kiadóhivatalban 3457

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
3) Spekuláné és társai. Egy kötet vidámság
4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
6) Baedeker irásaiból (Novellisztikus dolgok)

A „Világ“ a következőket irja a könyvekről: Mesélő kedvü, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

Győri uj, eredeti Hoffherr-Schrantz & Clayton-Schuttleworth

magánjáró cséplőkészletek, kukoricamorzsolók, darálók

Mc. Cormick amerikai, javitott szerkezetü

kévekötő aratógépek

Mc. Cormick

kévekötő alkatrészek

Mc. Cormick

Traktorok

Mc. Cormick

amerikai Standard-manilla

Raktárról röglön szállithatja a képviselet:

Braun Marcel cég

Veliki-Bečkerek Telefon 106.

3393

SCHLICK-NICHOLSON CSÉPLŐ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK KÉPVISELE

Az összes müszaki cikkek, szerelési anyagok, tömitések, szerszámok és szerszámgépek (összes ipari célokra) gyári lerakata. Gép- és varrószijak, amerikai gép-, henger- és motorolajok. VACUUM benzin és petroleum.

BECK i DRUG

Subotica, Jelačićeva ul. 9. Telefon 4-77.

2965

!

KÁRPITOSOK FIGYELMÉBE

Bortlik és zsinórok
Eredeti párisi butorszövetek
Matrac- és rolettagradlik
Szőnyegek
Párisi cheslong takarók
Kévekötőfonál
Összes zsineg, zsák és ponyva

BECK i DRUG SUBOTICA

Jelačićeva ulica 9. szám Telefon 4—77.

2975

Kávésok és vendéglősök figyelmébe ajánlom

kártyatisztitását

Vidékre postán. Tisztelettel

SLOVÁK H. SUBOTICA

Snčićeva ul. 5.

3381

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BECSKEREK,

a törvényszéki palota mellett. TELEFON 329 760

Azok a hölgyek, akik eleganciájukra gondolnak, a szép tavaszi napokra csak

Les Tissus A·G·B

kérnek. — Kereskedők ne mulasszák el rendelésüket idejekorán feladni, hogy vevőiket kielégithessék

Eladás csak nagyban:

ZAGREB, JELAČIĆEV TRG 20/III. — TELEFON 6—99.

Átköltözködési jelentés

Van szerencsénk mélyen tisztelt vevőink szives tudomására adni, hogy eddigi helyiségeinkből, Jelašićev trg 28. üzletünket

Draškovićeva ulica 35. szám

alá helyeztük át.

Telefon: 14-35.

Táviratcim: „RUBA“

Teljes tisztelettel

Šandor Pollak i Drug

Zagreb, Draškovićeva 35.

A SZÉPSÉG és FIATALSÁG TITKA!

HA EZT ELÉRNI ÓHAJTJA HASZNÁLJON

„OJA“ arckenőcsöt
„OJA“ krémet
„OJA“ eau de cologne
„OJA“ fogpasztát

„OJA“ pudert
„OJA“ szappant
„OJA“ körömlakkot
„OJA“ körömpasztát

„OJA“ szájvizet

PARFUMERIE „OJA“ PARIS

Kapható minden illatszerkereskedésben.

Őfelsége a román királyné és Őfelsége a Lichtenstein herceg szállitói.

Első Magyar Gazdasági Géppgyár R. T.

Jugoszláviai Vezérképviselete

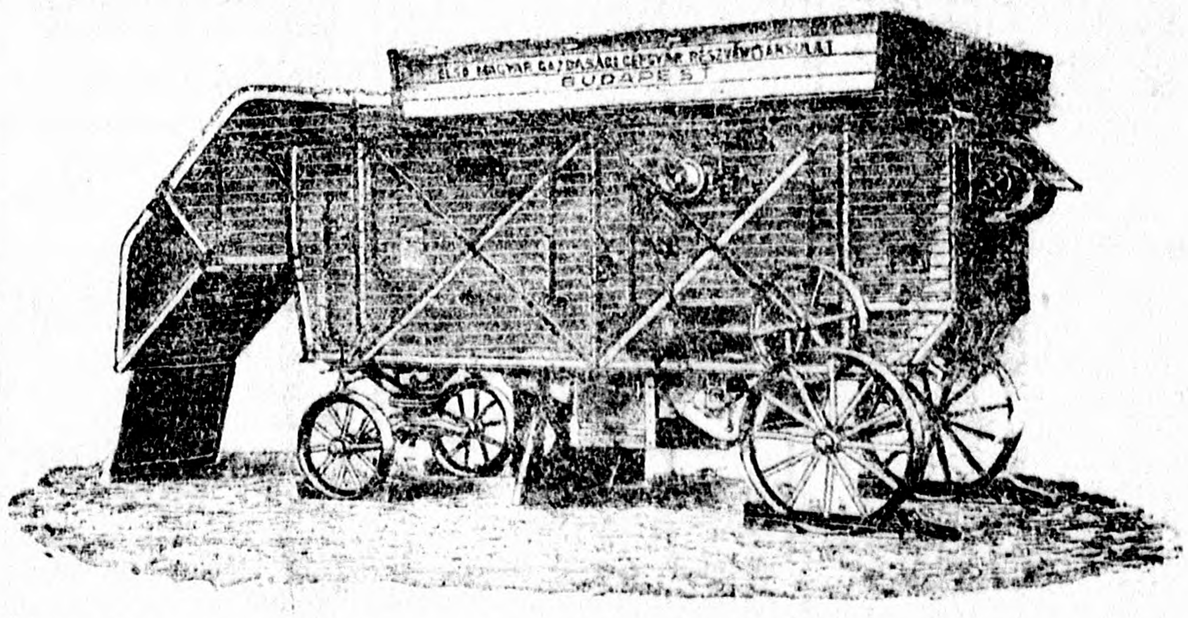

Állandó raktáron tart: Cséplőgarniturákat, utimozdonyokat, gőz- és szivógőznemü lokomobilokat, legujabb szerkezetü acélrámás, gyürüs csapágyas cséplőket és egyéb gazdasági gépeket, eszközöket és motorokat.

DANICA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK GYARI LERAKATA **OSIJEK**

Telefon 404. Raktár: DESATIČINA 27. Sürgönyc. Danica Industrija

KORZÓ MOZI ※ LIFKA MOZI

Szerdától—vasárnapig
VILÁGATTRAKCIÓ!
Bruno Kastner
Edith Meller
felléptével kiváló sláger vigjáték
Professor Labory
A szellemesség és ragyogó ötletek netovábbja 5 felv.

Csütörtöktől—vasárnapig
UJDONSÁG!
Elynor Glinn
világhirü irónőnek népszerü regénye filmen:
6 NAP
Borzalmas élmények egy rheimsi kavernában a francia—német hadszintéren 1918-ban.
6 NAPIG
küzdött élet halál harcot egy amerikai tiszt a rheimsi székesegyház romjai alatt a pergőtüz közben beomlott kavernájában.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jeligés leveleket továbbitunk. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

KÉS-, OLLÓ-, BOROTVAÉLESITÉS, NIKKELEZÉS 2821

TENNER optikus és orvosi müszerésznél **SUBOTICA** Korzó 11. Orvosi müszerek gyári lerakata gyári áron

HÁZASSÁG

Férjhezmenne 32 éves, izr. vallásu, önálló üzlettel biró leány özvegy- vagy idősebb uriemberhez. Csak komoly emberek ajánlatát kérem »Komoly« jeligére. [illegible]

Fotocikkek

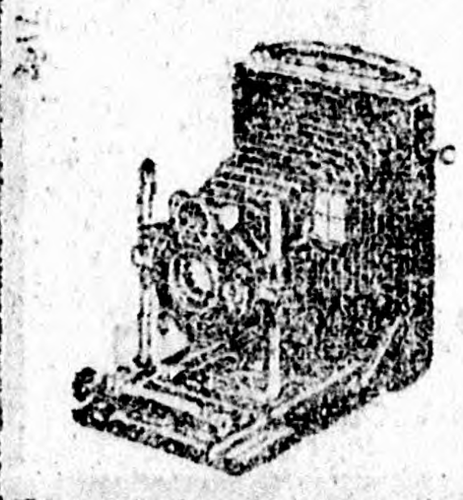

Fényképészeti gépek, Agfa-Hauff és mindengyártmányu lemez és film. Mimosa gázfény, brómezüst és celloidin levelezőlap és papir stb. Fotocikkek gyári áron.
Fényképészeknek külön árkedvezmény!
Vidéki rendelések soronkivül gyors elintézést nyernek és bérmentve szállit
DEUTSCH I.
optikus és fotocikküzlete
SUBOTICA
Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16

FOGLALKOZÁS

Irodista, aki a vasuti tarifákban teljes jártassággal bir, nyuitsa be ajánlatát Lederer Leó cégnek, Sombor. 3502

Jólmenő rövidáru üzlethez keresek pénzes, esetleg csendes társat. Érdeklődőknek felvilágositást nyujt Vig Lajos főgimnáziumi tanár Senta. 3511

ÉKSZEREK
inga- és zsebórák, iró-készletek, ridikülök, cigarettatárcák, ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.
SOK
ékszerésznél, Rudićeva ul.

Borbélysegéd felvétetik Walter Józsel fodrásznál Sentán. 2521

Nevelőnő jó bizonyitványokkal állást keres május 1-i belépésre 1—2 gyermek mellé. Beszél magyarul, németül, szerbül, angolul. Cim: Eidenmüller Ádám Ligeti-malom N.-Vrbas. 3507

Cukrász-segéd, ki szakmájában önállóan dolgozik, felvétetik. Cim: Novák Teréz, Čakovec, Medjumurje. 3465

Bőrkereskedősegéd állást keres azonnali belépésre. Esetleg vidékre is megy. Cim a kiadóban. 3525

Fehérnemüvarrónőket felveszek. Bedskind, Bajski put 30. 3491

Órákat adok gimn. és polg. iskolai tanulóknak minden tárgyból; szerb nyelv tanitását vállalom. Cim a kiadóban. 3445

STENICIN
a legjobban bevált féreg és POLOSKAIRTÓ
Kezelése egyszerü, nem piszkit. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica. 509

Fésülésben és manikürözésben perfekt fodrásznő azonnalra felvétetik Hirth manikürszalonjában, Lifka mellett. Bubifrizurák hajvágása legelegánsabban eszközöltetnek. 3252

Munkáslányok azonnal felvétetnek. Johanna szikvizgyár, Párhuzamos ucca. 225. 3481

Most nyilt meg!
Berkes József
üveg- és porcellán kereskedése
SUBOTICA
Zrinjski trg 9., István utca sarok nagy gyümölcspiac
Üveg és porcellán áruk nagy választékban. Versenyképes árak. Épület üvegezés és képkeretezés.
2625

VÉTEL-ELADÁS

Elsőrendü rizlingbor, 1923 éves, kimérve literenként 10 dináros árban. Vujkovics János, Palicsi-ut, vendéglő. 3451

Kulán egy ház eladó. Érdeklődni lehet Derković Lajosnál Kula. 2887

Vizsgázott fütő
esetleg gépész, azonnali belépésre felvétetik. — Cim: **LŐVI keményitőgyár r. t.** 3503

Hengerszék kombinált 14/9 Ganz 16.000 dinárért, kétrészü sikszita uj bevonattal 8000 dinárért eladó. Mindkettő kitünő állapotban. Ladislav Einberger Mokrin. 3483

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszövet, szállitásra; v. férfi női raglán és télikabátnak való. Ékszerek, ruhák, kabátok, fehérnemük és minden más tárgyak állandóan olcsón eladatnak. Subotica, I. kör, Bogovićeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Uj zongorák pianinok, csakis elsőrendü világmárkák, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 2942

JÓ állapotban levő Fordautót vennék. Szives megkereséseket kérek ármegjelöléssel a kiadóba »R« jeligére alatt. 3482

Kelmefestő-berendezést megvételre keresek. Cim: Eduard Kenig Beograd, Dositijeva ul. 21. 3426

Eladó vendéglő 25,000 lakosu városban, a főutca közelében sarképület lakással, ivószobákkal, ujonnan épitett nagy tánctetemmel, vasgerendára épitett nagy pincével, egy kisebb pincével, amelyet az jégés használ, 4 lóra való istállóval, kukoricakatárkával, villanyvilágitással, 650,000 dinárért eladó. Cim a kiadóban. — Ugyanott 10 q fehér és sárga bab is eladó. 2928

Eladó modern ház vendéglővel B.-Brestovácon, az állomás mellett. A ház ujonnan átalakittatott, három szoba, fürdőszoba s mellékhelyiségekből áll, hozzá nagy (1000 □) kert. Azonnal átvehető. Aspergér Mihály, B.-Brestovac. 3441

SPITZER
SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ
I. Strossmajerova ul. 8. 3323

Eladó azonnal Duna melletti nagyközségben más vállalkozás miatt jómenetelü, elegáns borbélyüzlet, szállodával szemben havi forgalom 3500—4000 dinár. Német vagy magyar nyelvtudás szükséges. — Cim a kiadóban. 3408

Elcserélném
(vagy eladnám)
Magyarországon levő ingatlanomat, gőzmalom, lakóház melléképületekkel, szántóföld, gyümölcsös, fajszőllő borpincék, teljes felszerelésü présházzal együtt, egy itteni megfelelő ingatlannal
Bővebbet a kiadóban 3339

Sentán külső járáson 10 lánc föld eladó. Bergei Jakab. 3520

BŐRGARNITURÁKAT
kárpitosmunkákat úgy vidéken mint helyben **pontosan és olcsón szállit**
NAGY GYULA
Subotica, Sokolska (Gombkötő) u. 7
3435

Olcsón eladó faapritógép, 6 üléses személyautó, 10 HP benzinmotor, 30 HP és 180 HP szivógázmotorok, Oppel motorcsolnak, motorkerékpár. Reichel és Morvay Novisad, Kamenička ul. 28. 3517

Két harisnyakötőgép eladó. Érdeklődőknek felvilágositást nyujt Vig Lajos főgimnáziumi tanár Senta. 3510

Bőrgarniturák
állandó raktára
KIRSCH LÁSZLÓ kárpitosnál Subotica, Paja Dobanovačka 5 ahol mindennemü uj és régi *munkák legolcsóbban eszközölhetők.* 1084

Egy teljesen uj, komplett rőfösüzletberendezés azonnal eladó. Jefrem Strázsmesterov, Staribečej. 3519

35—40 éves szépen fejlett citrom- és narancsfák, ugyancsak régi, jól fejlett különféle pálmák, kaktuszok és egyéb délszaki növények, néhány ezer darab *különféle apróbb* disz- és cserépvirág kerül eladásra diszkert redukálás következtében Schulpe Gazdaságban Novakanizsán. Érdeklődők akár az egész kvantumra, akár részletekre, vagy egyes darabokra forduljanak közvetlenül Schulpe Emil és Vilmos urakhoz Novakanizsa, Banat, cimre. 3518

Automobil hatüléses kitünő állapotban olcsón eladó. Darvas Gábor Staribečej. 3506

Jómenetelü fodrászüzlet eladó. Érdeklődni Kálcs illatszerésznél Subotica. 3528

Festékárut
Firniszt
Angol lakkokat
Falmintákat
Ecsetárut
legolcsóbban szerezheti be
Neuhaus és Kalmár
festékáru kereskedésében, a barátok temploma mellett.
Iparosoknak angró ár! 2129

Eladó teherautó, kifogástalan karban levő s teljesen uj gumikkal felszerelt, 5 tonnás »Stöever« teherautó forgalmi engedéllyel jutányos áron eladó. Üzemben megtekinthető. Tóth Horgosi Péter Senta, Mária utca 22. 2522

Zongora hangolást
és javitást mérsékelt áron vállal vidéken is. Uj és használt zongora és harmonium állandóan raktáron 3136
Krombholz Albert
Subotica, Vilsonova ulica 23.

Női esőköppenyek 350 dinártól feljebb Eisler Izsónál, barátok temploma során. 3515

Eladó egy darab 10-es Umrath-féle cséplőszekrény elevátorral és egy *10 HP Máv-kazán*: ugyanott egy fekete és sárga hintó uj parádés lószerszámmal, járgány, szecskavágó, tárcsák és ekék, valamint egy alig használt cilinder-szita. Cim: Kohán Vince és Társa gőzmalom. Subotica. 3446

PRIX
ASZTALOS
SUBOTICA
Školska ul. 10., Bajski put
Legmodernebb butorokat valamint modell munkákat késit versenyképes áron. 2730

Pénzkölcsönt ékszerekre közvetit (diszkréten) Pátkay, Ivan Antunović ulica br. 4. 2496

Villa-lakás
Palicson szezonra **kiadó, 2 szoba, konyha butorozva, villanyvilágitással. — Cim: Faragó Béla** mészáros halpiac 3405

KÜLÖNFÉLE

Elveszett 21-én délben a törvényszéktől Vilsonova ulicán a Paje Kujundžićeva ulica felé menet dr. Miladinović rendelőig egy boa. Kérem a becsületes megtalálót e nekem kedves emléket adja le jutalom ellenében Muesitelep 96b alatt. 3690

Üres **lakást** keresek szobával, konyhával. Ár megegyezés szerint. Szabó Lajos Subotica, Városháza III. emelet 155. szám. 3512

Utcai egy szoba, konyha, éléskamra elköltözés végett butorral átadó. Sudarevićeva ulica 64. 3496

Lisztörleményemet. Jugoszlávia egyik legjobb lisztörleményét a vásárlóközönségnek melegen ajánlom. Albert-malom Senta. 3509

Eltünt elmebeteg fiam, Mol határából elindult 13-án. Soványarcu, szőke, középmagasságu, szürke kabátban, fekete nadrágban. Kérem a jó emberek szives értesitését, hogy látták-e, hol és mikor? Szelos Illésné Senta, Bergel Leó cimén. 3508

2—4 szobás palicsi lakást keresek. Cim: Drogéria »Nada«. 3526

Hétfőn este Pašićeva ulicában, a Zora-vendéglő előtt, farkaskutyám elveszett. Megtaláló kellő jutalomban részesül. Bajski put, Novembra ulica 13. 3492

Egy, a főtéren levő ebédlőből, egy hálószobából, egy garderobe- s mosdószobából álló, különbejáratu, erkélyes, vizvezetékkel ellátott, csinosan butorozott lakás, egy esetleg két magányos ur avagy gyermektelen házaspárnak azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 3453

Butorozott szoba május elsejére kiadó beltéren. Bővebbet a Grün Márk-féle cipőüzletben. Ciril i Metod trg. 3477

Sentán, a főtéren, üzlethelyiség lakással együtt, elköltözés miatt azonnal átadó. Jovana Djordjevića ulica 1. 3409

Kankónál (gennyes folyásnál), hugycsőbántalmaknál, fehérfolyásnál legjobban hatnak a már 19 éve ismert Laracin-kapszulák és pálcikák. — Minden gyógyszertárban és drogériában dobozonként 20 dinár árban kapható. Postán utánvéttel: Blum (Illés) gyógyszertár, főpostával szemben. 2159

10
villanyerőre berendezett varrógép, gomblyukgéppel, teljes szabóberendezés, más vállalkozás miatt olcsón eladó. Bővebbet
FÖLDES, NOVISAD
Miletićeva (Kenyér) ulica 38. 3387

Gummibélyegzőt bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Legolcsóbban vásárolhat
uj és használt benzin, szivógáz és nyersolaj-motorokat minden nagyságban. Különféle malomgépeket, hengerszékek, hámozógépek, tarárok stb.
Petrás László
gépjavitó műhelyében
Veliki Bečkerek
Getoova (Német) ul. 48.
Vállalok mindenféle motor, gép és kazánjavitásokat.
Autogén hegesztést.
Csereüzletek.
Kedvező fizetési feltételek.
3156

Ezideig még nem látott olcsóság ENGLER ALBERT harisnyaáruházában Štrossmajerova ulica 8. szám.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Subotica.